

279959.

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație, cultură profesională
și afirmare națională a Asociației Învățătorilor Secția Sălaj

Omajiu lui D. V. Toni

== Anul XVII. — Zălau, Oct.—Nov. 1939. — Nr. 2—3. ==

C U P R I N S U L :

Ioan Cleja :	La sărbătorirea celui mai mare învățător al Țării D. V. Toni	45
Gh. Corniș-Pop :	Semnificația unei comemorări	48
I. Mihalache :	Cu prilejul aniversărilor	52
D. I. Atanasiu :	Învățătorul Toni, Ministrul învățătorilor	55
I. Ardeleanu (sen.) :	Teodor Mureșanu	57
Simion Oros :	Cum a luat ființă „Școala Noastră”	65
	Pagina străjerilor — Instrucțiuni	69

CĂRȚI — REVISTE

România Eroică (76). — Transilvania (76). — Recenzii (77). — Revista Fundațiilor Regale (80). — Taina Mulțumirii (81). — Buletinul cărții (81).

CRONICĂ — INFORMAȚIUNI

Doi dintre colegii noștri (83). — Pentru numeroasele greșeli de tipar din No. de pe Septembrie al revistei (83).

Buletinul Inspectoratului Școlar Județean
Poșta Redacției

Bun de imprimat

1674 /

ȘCOALA NOASTRĂ

**Revistă lunară de educație, cultură profesională și
afirmare națională a Asociației Învățătorilor din Sălaj.**

Apare la 5 a fiecărei luni, cu excepția lunilor Iulie și August

Redactori: Gh. Corniș-Pop și I. Ardeleanu Senior

Administrator: Macedon Olariu

Abonamentul 100 Lei pe an pentru învățători ;
260 Lei pentru școli și instituțiuni

Manuscrisele se trimit redacției până la data de 15 a fiecărei luni

Manuscrisele trimise redacției nu se înapoiază

Articolele trimise vor fi scrise cu îngrijire, scurte și numai pe
o singură pagină

Cărțile și revistele primite la redacție se vor insera în revistă

Articolele trimise pentru publicare se vor înainta pe adresa:
Gheorghe Corniș-Pop inv. Jibou—Sălaj

Informațiuni de ordin administrativ se cer:
Olariu Macedon inv. Unguraș—Sălaj

— Rugăm revistele să accepte schimbul —

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație, cultură profesională și afirmare națională

La sărbătorirea celui mai mare învățător al Țării: Dimitrie V. Țoni

de IOAN CLEJA.

Învățătorimea țării sărbătorește astăzi în 26 Octombrie c. — Sf. mucenic Dumitru — pe idolul ei, președintele pe viață al Asociației Generale a Învățătorilor din România: *D. V. Țoni* — Ministru-subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale. Caracterul sărbătoririi sale este dublu: împlinirea alor 10 ani dela alegerea sa ca președintele al organizației profesionale și deplina însănătoșare a sa depe urma boalei de care a suferit în sanatoriul «Diaconeselor», pe care l-a părăsit refăcut cu o foarte bună stare a sănătății.

Sărbătorirea aceasta profesională este omagiu al dascălimei pentru comandantul ei suprem.

Ca prilej de sărbătorire al unui om este prea puțin pentru tot ceea ce a dat școalei, țării și neamului acela care este Dimitrie V. Țoni.

Ca fecior de țăran distins încă pe băncile școalei primare, este îndrumat de înclinările sale sufletești spre cariera spinosă a dascălimei devenind mândria școalei normale din Galați, pe care a absolvat-o cu eminență, ca elev al marelui profesor Nicolae Longinescu.

Ca tânăr învățător în comuna Smulți (Covurlui) a fost un „*instigator*” în vremea răscoalelor țărănești din anii 1905-1906, primind din mâna lui Hareț «Răsplata Muncii cl. I.» pentru vrednicia arătată în timpul mișcărilor țărănești, luând parte la potolirea răscoalelor. Avântându-se în mișcarea naționalistă a vremii prin liga culturală, în jurul său crește va-

lul de prieteni și aderenți înflăcărați cu care cucerește opinia publică din Galați și toată țara.

Dela 1905 încoace este adevăratul conducător -- al dăscălimii pe care a organizat-o solid în cea mai puternică asociație profesională a țării, ce o are azi *învățătorimea*.

În 1910 contribuie la întemeierea revistei «Vremea Nouă» prin care și-a asvârlit sămânța rodnică a entuziasmului său sănătos.

În 1911 D. V. Țoni ia parte la memorabila adunare națională dela Blaj, unde cunoaște pe marii luptători ai Ardealului.

În 1912, organizează la Galați mișcarea de protest împotriva răpirii Basarabiei. Colindă Bucovina și celelalte provincii românești, legând prietenii neuitate și cimentând sufletul Neamului prin *dăscălimii ei*.

În calitate de: învățător, inspector școlar, prefect, deputat etc. D. V. Țoni a semănat mereu sămânța iubirei de patrie, fiind devotat credinței sale din tinerețe și muncitor neobosit pentru cei mulți, obidiți și neîndreptățiți.

Adeseori n'a fost cruțat de dușmanii săi dela cari a suferit loviturile, care însă l-au oțelit în curajul biruinței sale desăvârșite.

Pentru uriașa muncă obștească și marile sale merite a fost decorat de către M. S. Regele cu «Ordinul Ferdinand I., iar în Congresul învățătoresc istoric din 1936 patronat de prezența M. S. L. L. Regele și Marele Voevod Mihai a fost decorat de însuși Majestatea Sa Regele Carol II. cu cuvintele: «Și decorându-l pe el, să știți că sufletul Meu decorează întreaga învățătorime a țării...»

Sub conducerea lui D. V. Țoni învățătorimea a cucerit adâncă simpatie a opiniei publice a țării și aprecierile conducătorilor ei de totdeauna.

«Mărturia unei generații» de M. Ispir și «Școala și Vieța» No. 1-3 a. X. închinată ca omagiu lui D. V. Țoni înfățișează tot ce s'a înfăptuit din grija de căpetenie a sa pentru: școală, învățători, popor și țară.

Învățătorimea țării având în fruntea sa un astfel de comandant și-a pus tot elanul de muncă, tot sufletul plin de avânt în serviciul Patriei și al renașterii naționale a poporului român și al Statului.

Ca cea mai distinsă satisfacție pentru aceasta muncă fără preget în folosul Patriei, i-a fost dat învățătorilor rară fericire de a vedea pe conducătorul lor suprem ridicat la rangul de Sfetnic al Tronului, unde se găsește cu vrednicie astăzi spre binele școalei, poporului și țării pentru care muncește fără a-și cruța sănătatea.

În aceasta zi de sărbătoare revista dăscălească «Școala Noastră», se alătură la omagiul dăscălimii pentru idolul său, urând celui mai vrednic învățător al țării dlui D. V. Toni, vieajă îndelungată cu sănătate, pentru a putea împlini tot ce el și-a pus în gând spre cinstea și fala învățătorimei din rândurile căreia a ieșit.

SEMNIIFICAȚIA UNEI COMEMORĂRI...

de : GH. CORNIȘ-POP.

Dubla comemorare : douăzeci de ani dela contopirea Asociațiilor învățărești din diferitele Provinciile ale României într'o organizație unitară, puternică, conștientă de misiunea ei și zece ani decând în fruntea acesteia a fost ales D. Subsecretar de stat dela Educația Națională D. V. Toni dă prilej la anumite sublinieri, cari să pună în lumină sensul și valoarea acestei opriri festive.

O asemenea comemorare trebuie să reamintească tuturor învățătorilor rostul și puterea de înfăptuire, în funcție desigur de împrejurări, a Asociației Corpului didactic primar.

Să încercăm schișarea acestui rost : o viață unitară, condusă pe acelaș făgaș, fundamentată pe aceeași doctrină, născută din colaborarea și acceptarea tuturor membrilor ; un prilej fericit pentru viabilitatea unei forțe de coeziune care cimentează Asociația, adună voințele rebele, înmânunchează într'o fascie strâns legată toate vrerile dăscălești, numesc forța : solidaritate ; cel mai scurt drum pentru a forma dintr'o tagmă de slujitori ai Patriei, persoană morală, valoare în stat, puternică, respectată, ascultată ; singurul mijloc prin care corpul didactic primar poate să-și apropie drepturile cari i-se cuvin pe baza necesității, valorii și muncii depuse ; apoi prin topirea tuturor voințelor într'un tot dinamic, învățătorimea poate sta de vorbă cu celelalte componente ale statului, pe picior de egalitate.

Acesta ar fi și trebuie să fie rezultatul existenței unei organizații profesionale.

Am schișat acest rost pe diferite planuri de activitate pentru a învedera mai bine multiplele fețe ale termenului »Asociației« și totodată pentru a despica, în planuri componente, un rezultat de activitate care trebuie judecat în consecință, tot fragmentat. Acest fapt, pentru că se înțelege dela sine : o Asociație nu poate să lucreze cu acelaș rezultat în toate domeniile cari i-s'au afectat. Rezultatul activității este în

funcție de nesfârșiți factori cari vor favoriza sau încetini voința de lucru în desfășurarea ei.

Dar să obiectez aceste observații : pe planul activității oarecum morale, în zona în care lucrează anumite forțe sufletești, cari se cer dela învățători și cari îi cimentează într-o voință unică pentru ridicarea Patriei, rezultatul este la înălțime. Învățătorii știu să dea, să jertfească, să se topească în voința de ridicare a Țării. În acest punct nimenii nu-i întrece. S'a văzut, se vede și se va vedea în orice împrejurare, atât în zona în care se călesc sufletele pentru apărarea hotarelor, cât și între băncile pe cari se silabisește dragostea de pământul Patriei.

Solidaritate există atât în sărăcie cât și în ferma voință de muncă. Dăscălimii nu-i trebuie de nicăeri exemple de cimentare : le are în ea însăși.

Voința de a se face respectată, de a fi așezată, în conștiința poporului nostru, acolo unde valoarea ei o cere, este pe drumul cel bun. Încă nu figurăm, greu, în toate capetele acestei țări ; mulți ne privesc de sus, cu un oarecare dispreț, cu un aer de inutilitate, de parazitism pe spinarea țării. Li se vor deschide ochii și acestor presbiți sau o să-i silim noi să-și pună anumite lentile cari să le corecteze defectul de «privire din Sirius». Din aceasta carență a spiritului de apreciere urmează încă multe neajunsuri cari apasă pe viața noastră. Credem că vom scăpa și de acest neajuns. Asociația noastră are o datorie de onoare — a activat și până acum cu succes în acest sens — să bată repetat în conștiința poporului nostru și să risipească anumite idei preconcepute, anumite *a-priorisme*. Desigur lărgirea cercului de apreciere generală este în direcția legătură cu activitatea zilnică a fiecăruia dintre noi, Asociația va lucra numai în zona lămuririlor mai vaste, mai eficiente.

În ceace privește așezarea învățătorimii pe planul drepțurilor materiale, la nivelul adevăratei munci pe care o prestează, lucrurile stau ceva mai lipsite de rezultate favorabile. Cu siguranță că azi e timpul cel mai neprielnic pentru astfel de probleme; învățătorimea înțelege mai mult ca orice tagmă impasul momentului, greutatea lui. Ea știe să se așeze pe punctul unei așteptări plină de speranțe pentru că e ferm convinsă că odată și odată i-se va face dreptate. Până atunci,

corpul didactic primar nu-și precupețește munca, nu se dă înapoi dela nici o chemare, lansată de conducerea acestei țări, pentru apărarea și progresul ei.

Pe linia acestor considerente, Asociația noastră are o misiune, grea desigur, plină de tact și perseverență. Un punct e dinainte câștigat: întreaga bună voință a conducerii țării.

* * *

Aici se integrează cealaltă comemorare care ne umple sufletele cu cea mai desăvârșită speranță și siguranță. (Să nu se creadă că învățătorimea nu înțelege rostul unui conducător decât în funcție de drepturile materiale pe cari le-ar așeza plocon pe masa trebuințelor tagmei; corpul didactic primar a dat dovadă întotdeauna că «materia» a fost pe al doilea plan al preferențelor).

Prin așezarea în fruntea unui Minister al unuia dintre membrii dascălimii, s'a certificat, de sus, valoarea, în primul rând, a celui numit și implicit a întregii tagme. În felul acesta, la capătul de sus al unei instituții oficiale vorbește însuși învățătorimea. Rezultatele nu pot fi decât foarte favorabile nouă.

Dacă nu ni s'ar satisfăcut absolut toate revendicările, în sprijinul acestui fapt se înșiră o mie și una de motive exterioare Asociației, Ministerului și conducerii țării.

Învățătorimea înțelege, apreciază și-și vede de lucru, bazată, mai ales, pe faptul, că de câțiva ani încoace foarte multe din cererile ei juste au fost îndeplinite cu toată sollicitudinea.

* * *

Un conducător de asociație, intrat apoi, în urma valorii proprii superioare, la conducerea unui Minister, singur își cunoaște disciplina activității, posibilitățile de realizări cari nu sunt deloc în funcție de nerăbdarea celor cari așteaptă roade imediate.

Aceste rezultate vin sigur, neforțate, naturale...

Un conducător nu trebuie să se simtă singur, izolat; drumul dela masa pe care o îndreaptă nu trebuie să fie tăiat, fără legătură nemijlocită; el are nevoie de prezența imediată a căldurii mulțimii, de sentimentul că este o prelungire organică, necesară acesteia, că este susținut, iubit, înțeles, ajutat, urmărit cu abnegație zi și noapte în activitatea sa. Din căldura masei, conducătorul scoate puteri de muncă, perseverență și dorința aceea neseacă de a face tot binele de

care e capabil pentru țară și pentru tagma pe care o păstorește.

Domnul Ministru Țoni, vechiul și mereu prezentul conducător al învățătorimii din țara noastră, este nemijlocit lângă noi ; dragostea și respectul, care ne încinge sufletele, îl susțin puternic în munca Domniei-Sale. Intre noi și Dsa nu s'a interpus nimic, îl socotim cea mai prețioasă realizare a Corpului didactic primar, de care suntem mândri, pe care-l sprijinim devotați, în munca du-ă pentru crearea unor zile mai luminoase, în viața poporului românesc.

* * *

Acesta e sensul comemorării pe care o săvârșim azi : poate nu cu vorbe răsunătoare, seci de viață adevărată ci mai mult cu gândiri grele, sobre, pline de apăsarea Destinului, așa cum cere momentul prezent.

CU PRILEJUL ANIVERSĂRIILOR

de: I. MIHALACHE.

Aniversarea de 20 ani dela contopirea Asociațiilor învățărești din diferitele Provinciile ale Țării-urmare a evenimentului epocal în Istoria Neamului: Intregirea Țării, în hotarele croite de destin într'o singură Asociație Generală, descentralizate gospodărești pe baze regionale județene e prilej de privire retrospectivă în istoria mișcării, de luminat cărări pentru viitor și de reînviore a conștiinței învățărești.

Nu știu dacă e momentul să se scrie Istoricul mișcărilor învățărești din vechiul Regat și Provinciile; dar încercări monografice trebuesc întreprinse cât mai multe.

Se va vedea cât elan și câtă energie s'a cheltuit până a se ajunge la dezvoltarea de azi.

Și se va pune în lumină linia directivă a dezvoltării mișcărilor învățărești: *grupare profesională*, dar cu interese născând și determinându-se din *rolul învățătorului într'o țară de țărani*, înapoiți culturalicește, exploatați economicicește, și în semisclavaj social.

Într'o astfel de situație, învățătorul, ca fiu luminat al satului, purtând în sânge revendicări transcendentale, împărtășind însuși și direct soarta satului, nu putea rămâne un simplu funcționar de stat cu preocupări mărgenite la orele de lucru formal la salar, avansări și pensii.

Nici nu-și putea limita acțiunea lui dintre cei patru pereți ai școlii, a cărei operă de 4—5 ani o ștergea în câteva luni un mediu impropriu culturii și civilizației.

Lupta se angajază și în afară de școală, pentru accelerarea evoluției acestui mediu.

Iar între zidurile școlii — tocmai datorită mediului — munca era înzecit mai grea, având de învățat 80—100 de copii, un învățător cu câte 5 clase, în localuri mizerabile, cu școlari flămânzi și goi, care totuș trebuiau la examen să extragă rădăcini patrate, să știe ce e pe continente și cum a trăit lumea dela facerea omului...

Cauzele care determinaseră o astfel de situație a satelor

românești erau aceleași care determinau viața culturală, materială, socială și morală a învățătorului.

Patru—cinci clase normale erau suficiente pentru un învățător trimis «la țară».

Salariul. . . «nu permitea bugetul», pentru sate.

Situația socială și cea morală, nu trebuia să-l împingă, «a-și lua nasul la purtare» față de boieri și mărimuri.

Strâns legat în viața personală de viața satului, aspirațiile învățătorului român — vorbesc în deosebi de cel din sate — nu numai că nu se puteau separa de aspirațiile sateanului și ale satului românesc, dar se condiționau reciproc și se integrău. Astfel, mișcarea învățătorescă și mișcarea socială — în înțelesul larg al cuvântului, mai exact: ca să nu zic pur și simplu țărănească — național socială — a satelor românești, se confundă.

Și reacția în păturile dirigente, a fost promptă, lovind în „capi“, adică în învățători și profeți, ca «elemente turbulente», «socialiști», «anarhiști» (pe atunci nu exista bolșevismul!)

A culege din astfel de mediu aspirațiile și revendicările învățătoresți; a organiza învățătorimea pentru lupta de împlinire a lor — și totuși: a nu identifica asociațiile învățătoresți cu mișcările politice de partid, care-și putea propune fie să le utilizeze ca instrument politic, fie să le deruteze sau să le denatureze, iată care a fost rolul principal și grija de seamă a premilor organizatori ai luptelor învățătoresți, într'un stat cu regim evoluând dela feudalism la plutocrație bancară.

Soluționarea acestei ca și metodele, de gospodărie practică, a prilejuit luptele interne din sânul asociației, învederând clar cterul diferitelor curente de idei.

În ce privește vechiul Regat;

În prima fază — anii de după 1880 — fruntașii învățătorimii s'au remarcat ca *personalități*, izolate luptând în același timp în activitatea social economică la sate (bănci populare, obștii de arendare etc.) cât și în trezirea conștiinței învățătoresți profesionale. În aceste privințe, manifestarea lor consta în: Congrese, conferințe, editare de reviste, colaborări la ziare etc. Tot acești învățători izolați, inițiau și începuturile mișcării cu caracter politic țărănesc. În a doua fază, din Congrese a rezultat o Asociație generală Centrală cu membri recrutați individual din țară. Era epoca când partidele politice renun-

iau a prizoni pe învățătorii frunțași și adoptau metoda ca-pacității și utilizării lor.

În acelaș timp, se lămurea puțința de organizare politică specială a țărănimii obișnuite.

A urmat o reacție vie ținând pe deoparte a feri Asociația de influențele regimului politic, iar pe de alta a-i da o așezare și o stabilitate gospodărească prin descentralizarea județeană cu puțință de inițiativă și gospodărie proprie locală, dar c'o legătură de desăvârșită solidaritate profesională prin Asociația Generală Centrală, înzestrată — aceasta — cu suficiente mijloace de mutualitate.

A venit războiul — a fost împlinit visul neamului — învățătorii s'au strâns laolaltă pepe tot cuprinsul hotarelor — păstrându-se această formă *federativă*: Asociația generală Centrală, expresie a asociațiilor regionale (provinciale) — iar acestea: expresie a asociațiilor județene.

Astfel, ca spirit se păstrează tradiția și caracterul organic; ca gospodărie se dă puțința de manifestare liberă a inițiativelor, nevoilor și posibilităților locale; iar ca instrument de revendicări profesionale, se solidarizează rapid și prompt toate forțele învățărești, peste considerații de grupări politice de care Asociația rămâne întru totul liberă și neinfluențată.

Astăzi, când se sărbătorește împlinirea a douăzeci de ani dela contopirea asociațiilor regionale în Asociația generală a învățătorimii române, îi urez mulți ani înainte de prosperitate și deplină izbândă în felurile propuse.

Fac această urare și Președintelui, care sărbătorește zece ani de conducere permanentă, sânguitoare, entuziastă și capabilă.

Nu-mi propun să delinez și nici să cercetez aci rolul D-lui D. V. Ţoni în perfectarea și consolidarea actualului așezământ al Asociației. Dar nu pot încheia aceste rânduri sumare și scrise în pripa clipelelor ultime în care am aflat — fără de a nu arăta credința mea, că el este acela care și-a închinat întreaga viață organizării învățărești, luptând consecvent de peste 30 de ani în această direcție și că actuala Asociație este în mare măsură opera lui.

INVĂȚĂTORUL ȚONI, MINISTRUL INVĂȚĂTORILOR

de : D. I. ATANASIU.

Nici gazeta aceasta, nici felul de a ne îndeplini îndeletnicirea gazetărească, n'au în metodă și în practică hiperbolice laude.

În cazul de față, nici d. Țoni nu este omul căruia să-i placă lauda. Iată trei motive care determină să vorbim despre om și despre situații, fără paranteze și fără atribuite.

D. V. Țoni, Subsecretarul de stat dela Educația națională, e un fecior de țaran, un învățator fecior de țaran Ani lungi și grei de trudă l'au fixat în mijlocul mișcării învățătorești, răscolită proaspăt de marele Haret, frământată de Ion Mihaileche, Culea, Iacobescu și Necula, prin acea revistă epocală în istoria învățătoreimei românești, «Vieța nouă». D. V. Țoni a fost unul din patrula aceea. Ostașii patrulei înaintate de atunci s'au mai schimbat, Țoni de multă vreme a luat sau, mai precis, i s'a dat comanda.

El a știut să cucerească fără compromisuri și a știut să țină steagul în mâini, fără ca flamura lui să se plece o clipă, în fața nimănui altuia, decât în fața țării și a Tronului; aceasta, ca un omagiu.

În frământarea vieții învățătorești, au fost două momente decisive, două pietre de hotar, care dacă n'ar fi fost fixate așa cum au fost, mă întreb care ar fi fost azi situația corpului didactic primar.

A fost mai întâi lupta aceea uriașă dusă pentru desființarea regionalismului și închegarea într'un tot a suflării învățătorești.

Cine cunoaște amănuntele, știe că dacă nu era Țoni, azi n'am fi avut Asociația Generală a Învățătorilor din România.

A doua piatră de hotar a fost acum câțiva ani de zile, când sub presiunea unor împrejurări și corupții ce nu e locul să le discutăm aici, se puse serios problema organizării întregului corp didactic al țării, pe temei de alte principii decât cele care își trag puterile din ființa nației.

Dacă ar fi rostit Țoni un singur da, în locul Asociației învățătoresți naționale, am fi avut o asociație profesională sindicală.

Țoni, cu îngrijire, a spus nu și nu a rămas.

De ani de zile, ostentiv de atâtea lupte, Țoni își îngăduie un singur răgaz de odihnă : prin sanatorii.

Omul care n'a avut vreme să-și întemeieze un cămin, simte mulțumirea sufletească adâncă în mijlocul familiei lui învățătoresți, de care nu s'a desprins pentru niciun fofoliu ministerial, oferit de atâtea ori mai înainte.

Țoni, care preferă spitalul, strapontinei ministeriale, abia ieșit din spital, a fost chemat, nu pe temeuri politice, în fruntea ministerului, dela care de-atâtea ori a cerșit dreptate pentru ai săi și la poarta căruia de atâtea ori a bătut fără să i se răspundă.

Învățătorul Țoni e azi Ministrul învățătorilor.

În fruntea școlilor și a dascălilor, noul subsecretar de stat nu înțelege — după cum a mărturisit-o, să muncească altfel decât pe temeiul programului făurit prin Asociație și cerut, prin Asociație, să fie înfăptuit de alții.

Acest program e simplu și clar : despoliticianizare, fiecare la locul lui după faptă, școală activă, muncă rodnică și recunoscută după dreptate.

Dela Haret, care a fost omul cel mai bine intenționat pentru școală, dar care nu putea să activeze totuși decât pe făgașul politic al partidului său, Țoni este al doilea om de școală care poate înfăptui tot binele pe care Țara aceasta îl dela și prin învățătorii ei.

Intr'un regim apolitic, el are mâinile libere și orizontul liber. Să nădăjduim cu încredere că învățătorul care a realizat atâtea ca președinte al breslei sale, va înfăptui și mai mult, ca Ministru al ei.

DIN TRECUTUL DĂSCĂLIMII SĂLĂJENE**TEODOR MUREȘANU**

Un destoinic dascăl al vremii sale, un fruntaș între luptătorii prin cari școala și-a dat ultima contribuție pentru realizarea unității Neamului, a fost de bună seamă Teodor Mureșanu din Blaja Tășnadului.

Felul cum a știut T. Mureșanu să-și de contribuția sa în acele mărețe vremi, e lupta unui erou.

Noi însă suntem prea obișnuiți a căuta eroi acolo «în susul scării», cum ar zice marele nostru Eminescu și ale cere atestate de stare civilă și certificate de școli înalte.

Un exemplu dintr'o mie.

Marele poet-filosof M. Eminescu — erou în lumea gândirii — a trăit pe acest pământ între ai săi 39 ani, uitat și desconsiderat de cei mai mulți. Hule i s'au aruncat în față pe când trăia, hule și scârbe după moartea lui. Și — ironia sorții — eroul care a cunoscut Neamul românesc «din apele Nistrului începând, în cruciș și 'n curmeziș până 'n Tisa și 'n Dunăre», cum însuși mărturisește, hulele despre el au răsunat tot «dela Nistru până la Tisa». Până și părintele Vasile Pățeașiu din Hotoanul Sălajului a ținut să noteze în Cronica satului, la moartea marelui poet, că: «Eminescu a fost un om corupt și la corupțiune inventa poeziile lui. Junimea trebuie ferită de a-i da în mână spre citire produsele pornografice ale acestui poet — geniu de clică». — Astăzi, când mulți ne pretindem că-l cunoaștem pe marele Eminescu, ne mirăm și ne îngrozim de afirmațiile păr. Pățeașiu din Hotoan, care a avut singura vină că s'a făcut ecoul unor versiuni necontrolate.

Așa dar altul trebuie să fie criteriul pentru deosebirea omului — erou față de cei cari degeaba fac umbră pământului.

Eroismul începe acolo unde începe să se observe o nepotrivire între slăbiciunea puterilor și mărimea faptei. O lege simplă și o logică nu mai puțin.

Și la Teodor Mureșanu vedem așa de evident un contrast isbitor între modestele sale puteri și actele mari săvârșite.

Vieța lui Teodor Mureșanu este o luptă continuă pentru o credință, pentru un ideal, în ajungerea cărora n'a precupețit nimic.

Născut la 12 Martie 1881, în comuna Dobric, jud. Someș, din Eftimie Mureșanu și Tațiana Boț, țărani cu stare mijlocie, Teodor Mureșanu a făcut școala primară la Lăpuș, între 1888—1894, cursul gimnazial — 4 clase — la gimnaziul grăniceresc din Năsăud între 1894—1898 și preparandia de stat din Deva între 1898—1902. După un an de zile, tot la Deva, s'a supus la examenul de capacitate, luând diploma de învățator.

În toamna anului 1903, Consistorul bisericii ortodoxe din Sibiu, prin decretul Nr. 9815 din 18 Sept., îl numește învățator în comuna Rogoz, jud. Someș. În anul școlar următor a funcționat câteva luni în Gârboul Dejului, iar restul anului în Chiuești. Ajunge apoi, în toamna anului 1905, învățator în comuna Eriu-Sâncraiu din Salaj.

Aici, în Sâncraiu depe Eriu, fiul unei națiuni oprimate, Teodor Mureșanu a putut mai bine să stea de vorbă cu sine și să-și fixeze mărețul ideal pentru care a luptat în tot cursul vieții sale.

În Sâncraiu a văzut el pentru prima dată o mână de Români sistematic persecutați și excluși dela orice libertate de avere sau cultură.

Aici în Sâncraiu a auzit el, din gura unor oameni bătrâni că printre anii 1875—1878, un preot tânăr, cu numele Dr. Vasile Lucaciu s'a muncit, s'a svârcolit de a făcut în trei ani ce nici ei nu credeau: loc de biserică și școală în mijlocul satului, notar român și mai presus de toate le-a ridicat sufletul spre înălțimea unui ideal, a cărui realizarea o întrevedeau și ei uneori.

Atunci a înțeles T. Mureșanu ascensiunea vertiginoasă a clientului închisorilor din Satu-Mare, Dobrițin și Seghedin, a părintelui Vasile, a «Leului dela Sisești».

Căsătorindu-se cu Elena Lobonțiu, fiica preotului Patriciu Lobonțiu din Silvaș, în toamna anului 1906, pentru a fi mai aproape de socrul său, concurează și obține stațiunea cantor-docențială din Blaja, de lângă Tașnad.

În Blaja, timp de 12 ani, Teodor Mureșanu este conducătorul și luminătorul locuitorilor acestui sat. În cadrele posibilităților, a căutat să îmbunătățească soarta acestor țărani.

Pe teren cultural a fost un învățător model, iar pe teren economic, prin stăruințele lui, Blăjenii și-au câștigat până la 200 iug. pământ.

Concomitent cu această muncă desfășurată în satul său, pe Teodor Mureșanu îl aflăm activând în cadrele «Astrei», «Reuniunii Inv. Rom. Sălăjeni» și în cadrele Partidului Național Român din Ardeal.

In cadrele „Astrei”: Teodor Mureșanu era membru pe viață al «Astrei». N'a fost adunare generală a Astrei sau a despărțemintelor sălăjene la cari Teodor Mureșanu să nu fi luat parte, — ajutând cu tot ce putea la reușita acestor manifestații.

În aceste adunări trăia adevărata sa viață sufletul dascălului din Blaja. Evocăm un singur fapt.

La 1911, când în Blaj se prăsnuia jubileul de 50 ani al Asociațiunii transilvane «Astra», Teodor Mureșanu era și el de față. Aurel Vlaicu, cu măiastra sa pasăre, execută câteva minunate sboruri pe deasupra Câmpului Libertății. Aceste sboruri îl impresionează până la extaz. La aterizare Teodor Mureșanu nu se mai poate srăpâni; se repede la avion și îmbrățișează cu efuziune pe cel dintâiu sburător român.

In cadrele Reuniunii Învățătorilor Români Sălăjeni (R. I. R. S.): În adunările învățătoresți a fost totdeauna la înălțime.

Filiala Sărăuad l-a avut pe T. Mureșanu de secretar din 1908—1911, iar din 1911—1919 ca președinte.

Notăm că dela 1874—1911 învățătorii din jurul Tășnadului erau divizați în trei filiale: a Eriului, Sărăuadului și Șamșodului. Deodată cu venirea lui Teodor Mureșanu în fruntea filialei Sărăuad, aceste trei filiale se unesc și formează astfel cea mai mare filială a R. I. R. S., de 30 comune și una dintre cele mai active, sub denumirea de Cercul Eriu.

Această filială l-a avut pe Teodor Mureșanu de președinte ales consecutiv de trei ori. În cei 8 ani cât a stat în fruntea ei, Teodor Mureșanu a dezvoltat o muncă de adevărat dascăl român. Dat fiind că tocmai în acest timp au început să între mai din plin în vigoare draconicele legi ale lui Aponyi, el îndeamnă pe colegii din tractul său țină la confesionalitatea școlii și să contrabalanseze, prin activitatea lor, propaganda începută de guvernul maghiar, pentru desnaționalizarea noastră.

Teodor Mureșanu a cerut fiecărui învățător din filiala Eriu să fie abonată la revistele pedagogice: «Foaia școlastică» din Blaj, «Vatra școlară» din Sibiu, etc.

Învățătorii din filiala sa i-au fost totdeauna recunoscători pentru dragostea și priceperea cu care îi conducea. În adunarea lor din 13 Decembrie 1918, ținută la Tășnad, i-au dat delegație să reprezinte învățătorimea sălăjeană în Marele Sfat Național ales la 1 Decembrie 1918 în Alba-Iulia, din care făcea de altfel parte dela constituirea sa. Tot în această adunare învățătorimea din filiala Eriu formulează o frumoasă declarație de adeziune la hotărârile luate de Marcea adunare națională dela Alba-Iulia, care începe astfel:

«Noi învățătorii din Despărțământul Eriu, luăm la cunoștință cu cel mai mare entuziasm unirea Ardealului, Banatului și Părților locuite de Români din Ungaria cu Țara Mamă, cu dulcea Românie și aderăm la aceia. Promitem tot sprijinul nostru Marelui Sfat, luptând din răzputeri pentru deșteptarea poporului...» (Declarația în întregime se află în protocolul pentru adunările R. I. R. S. filiala Eriu pe 1908 - 1936).

E semnificativă această declarație prin faptul că ea s'a produs la 13 Dec. 1918, când revoluția lui Kun Bela era în toiu și abia prin 18 Aprilie 1919 a ocupat armata română partea locului.

Teodor Mureșanu a făcut parte permanent din Comitetul Central al R. I. R. S., din 1908—1918, timp de 10 ani. În această calitate a lucrat pentru afirmarea acestei Reuniuni în luptele de desrobire națională.

Era ocupat și de faptul cum s'ar putea organiza un congres a întregii învățătorimi române din Ardeal. Diferiți truntași ai acestei învățătorimi, întrunindu-se într'o conferință în Cluj, la 15 Februarie 1913, îl aleg pe Teodor Mureșanu în comisia de 5, care să pregătească și să organizeze acest congres.

Acest congres s'a pregătit amănunțit și s'a convocat pe zilele de 24 și 25 August 1913 la Cluj, iar Ministerul de Instrucțiuni Publice și Culte din Budapesta, fiind sesizat cu amănunte, a revocat aprobarea dată.

Ideile lui Teodor Mureșanu despre ce ar fi cerut în acest Congres le cunoaștem dintr'o conferință intitulată «Chestia congresului», care a pus-o în discuția adunării filialei sale.

Din această conferință spicuiem următoarele :

«Inainte de a trece la obiect, vreau să constat câți învățători români sunt Ungaria după cele mai noi date :

Învățători gr. cat. români :

1. Archidieceza Blajului	—	—	—	—	472
2. Dieceza Gherlei	—	—	—	—	370
3. Dieceza Lugojului	—	—	—	—	73
4. Dieceza Orăzii-Mari	—	—	—	—	145
Total					— — 1060 înv.

Învățători gr. orientali români :

1. Archidieceza Sibiului	—	—	—	—	852
2. Dieceza Aradului	—	—	—	—	416
3. Dieceza Orăzii-Mari	—	—	—	—	249
4. Dieceza Caransebeșului	—	—	—	—	263
Total					— — 1780

Suma totală — 2840 înv.

Scopul congresului nostru proiectat, nu e numai îmbunătățirea materială a învățătorilor, ci înaintarea culturală a poporului nostru românesc. Așa dară, ca puncte principale ale acestui congres după umilita mea părere ar fi constituirea adunării: 2 președinți, 4 v. președinți, 1 secretar, 4 notari, cari ca oficiali să fie aleși pe un interval de 5 ani, apoi 2 membri verificatori, după care adunarea să i-a la desbatere :

I. Revizuirea legii lui Aponyi și Zichy în modul următor : Aci arată, în 25 puncte, părțile de modificat cu privire la salarizare și pensuni, iar când ajunge la chestiunea limbei de predare, continuă : b) § 19, care zice, ca în școalele cu limba de propunere nemaghiară, școalele să se instruiască în așa mod, ca aceia după absolvirea cl. IV, să-și știe exprima sugeretele atât în vorbă, cât și în scris în limba maghiară. Aceasta fiind o absurditate pedagogică, ca pe un băiat de limba română, în deosebi în ținuturi curat românești, în intervalul de 4 ani, când abia se știe intrucâtiva exprima în limba maternă, să-l instruezi în altă limbă străină lui. Acesta e ș cel mai vătămător posibil, care contrariază principiile pedagogice, cari pretind că copii trebuie instruiți mai întâiu în limba lor maternă, la o etate atât de fragedă. Nici un învățător în școlile cu limba de propunere nemaghiară nu vor fi în stare să satisfacă acestui paragraf, pe lângă cele mai

mari încordări; de cât numai slăbesc mentalitatea copiilor și se mortifică în ei puterea cugetătoare și dorul de lucru și astfel învățătorul nu poate satisface problemei sale pedagogice, de cât prin aceasta își sdruncinează sănătatea și pentru școlari e o adevărată tortură neputând înainta pe calea câștigării cunoștințelor de lipsă pentru viață».

Teodor Mureșanu cunoscând puterea presei în stat, atât în adunările dascălești cât și prin diferite articole de revistă, a cerut să se înființeze o comisie ziaristică dintre învățători, care să se ocupe de apărarea prin presă a cauzelor școlii românești.

Prin 1911, împlinindu-se 50 ani dela înființarea R. I. R. S., dl Simion Oros pregătește cu concursul lui Teodor Mureșanu și a altora un «Memorial jubiliar», în care sunt inserate și o seamă de «axiome» primite dela persoanele mai marcante din Sălaj și între cari aflăm și pe a lui Teodor Mureșanu, la pag. 172: «Nimic mai sublim și mai măreț ca menirea dascălului român. Pe mâna lui e concrezută soarta poporului; deci cine vrea să fie dascăl român, mai înainte să se cugete la toate greutățile acestei carieri, care pe cât e de sublimă în menire pe atât e de grea, ca nu cumva să se facă *Iuda* neamului său. Cine nu se simte pe sine destul de tare a da piept tuturor greutăților împreunate cu acest oficiu, acela nu poate purta titlul de dascăl român! Vieța dascălului român întreagă e o luptă, cine nu e apt de luptă, acela piară. Coșbuc zice: O luptă e vieța, deci te luptă... Iubește-ți limba, neamul, credința și patria și mai presus de toate iubește poporul căruia îi servești chiar și în slăbiciunile lui.

Din părinți buni se ridică familii distinse, iar prin învățători distinși: popoare și națiuni alese!»

Acest șirag de idei și simțiri rupte din subletul dascălului Teodor Mureșanu, sunt cred suficiente pentru caracteristica activității sale dascălești.

In cadrele Partidului Național: Un alt instrument de luptă națională a Românilor ardeleni era Partidul Național Român.

Teodor Mureșanu ca membru în acest partid, era în strânse legături cu chintesența românismului din aceste părți, îndeosebi cu: Dr. Coriolan Steer din Tășnad, Păr. Vasile Patcașiu din Hotoan, Dem. Coroianu din Santău, Vasile Mureșanu din Săuca, Iosif Cosmuța din Santău. etc.

Ca membru al acestui partid a făcut parte din Consiliul Național Român secția Tășnad, ales la 22 Noiembrie 1918 cu misiunea de-a organiza gardă națională românească în sensul ideii de autodeteminare a națiunilor.

La marea adunare națională de la Alba-Iulia, din 1 Dec. 1918, ia parte și Teodor Mureșanu, fiind ales membru în Marele sfat național român din Ardeal, Banat și Ungaria.

După adunarea de la Alba-Iulia, Teodor Mureșanu se întoarce în Blaja și trupele române înaintază până la linia demarcațională Hodod—Zălau—Ciucea, etc.

S'a început apoi urmărirea lui de către bandele de bolșevici.

Pela sfârșitul lui Decembrie 1918 întorcându-se din Silvaș spre Blaja, era să fie împușcat. Înainte de a intra în sat o salvă de gloanțe s'au năpustit asupra lui, dar bunul Dumnezeu l-a scăpat neatins.

După aceea, cum scrie el, pe o pagină din «Apostelerul» din Blaja, de groaza Ungurilor, la 20 Ianuarie 1919 a fost silit să fugă peste linia demarcațională, în Ardealul deja eliberat.

Fiind membru în Marele sfat național de la Sibiu, în care reprezenta și pe învățătorii din Sălaj și pe cei din dieceza Orăzii-Mari, a luat parte activă la dezbaterile legii electorale și agrare depuse de Consiliul Dirigent.

Din 11 Martie 1919 a ocupat și catedra de istorie și geografie de la școala civilă de stat din Orăștie.

În vacanța de Paști, după ce trupele române au ocupat partea locului s'a reîntors să-și vadă familia, sătenii și pe frații săi sălajeni. Catedra de la Orăștie a deținut-o până la sfârșitul anului școlar când, între 15 Iunie—15 Septembrie, a luat parte la cursul de profesori de la Universitatea din Cluj.

În toamna acestui an, la 10 Octombrie, a fost numit profesor practicant la școala normală din Zălau, catedra însă n'a ocupat-o fiind în curs lucrărilor Marelui sfat de unde a ținut să nu fie absent.

La 4 Septembrie 1920 s'a luat capacitatea în istorie și geografie la Universitatea din Cluj și a fost numit profesor și director al școlii civile mixte din Careii-Mari.

La alegerile din 2 Noiembrie 1919 a fost candidatul par-

tidului național în circumscripția Crasna, iar la 4 Iunie 1920 a fost reales în aceeași circumscripție.

Din discuțiile și interpelările din parlament s'a dovedit a fi un abil parlamentar și cu grije de soartea celor mulți. În legislația din 1920 a fost membru în comisia bugetară.

Iată însă că în această ascensiune vertiginoasă și atât de firească lui Teodor Mureșanu, intervine un accident care-i pricinuește chinuri și suferințe groasnice, iar la 12 Iunie 1921, obștescul sfârșit.

S'a stins din viață un vulcan în plină erupțiune, un luptător înfocat, modestul dascăl din Blaja.

Presă s'a făcut ecoul acestei dureroase pierderi pentru țară și neam. «Patria» din Cluj scrie: «... Avea darul de a convinge cu sinceritatea și acest fiu de țăran, de o împunătoare robustitate se confunda cu sufletul și cu mintea țărănească.

Cât de mult era de iubit de țărânic și în ce grad superior înțelegea să-și îndeplinească mandatul de deputat, s'a văzut în alegerile generale de anul trecut, când cu toată presiunea guvernului, țărânicia a reales în Cameră, pe iubitul ei reprezentant, regretatul de toți Teodor Mureșanu.

Regretatul deputat al Crasnei, moare plâns de părinți și rudele lui și de elevii și alegătorii, care-l iubeau atât de mult.

Pe mormântul regretatului Teodor Mureșanu, partidul național a depus o coroană de flori.

Fie-i țărâna ușoară și amintirea o pildă!».

Așa s'a scurs și s'a stins viața unui vrednic dascăl sălăjan, Teodor Mureșanu din Blaja Tașnadului.

I. ARDELEANU (senior)

IX.

Cum a luat ființă revista „Școala Noastră” *)

(Urmare)

Revista «Școala Noastră» pentru noi, învățătorii, este azi o putere de neprețuit. Dacă acel mânunchiu de dascăli idealiști și cu suflet au îndurat greutățile începutului și — cu 15 ani în urmă, în anul 1924 — au pus la cale apariția ei (și n'a fost o problemă atât de ușoară cum ar crede unii dintre tinerii colegi de azi), trebuie să ne dăm seama fiecare că, avem o mare și sfântă datorință, ca, ceea ce am moștenit dela antecesorii bătrâni, să menținem și să lăsăm nepătat, urmașilor.

* * *

Apariția revistei dascălești, pusă la cale de învățătorii din orașul și plasa Șimleul-Silvaniei, în adunarea ținută în ziua de 11 Ianuarie 1924, a fost anunțată Revizoratului școlar cu raportul subsemnatului, înregistrat în ziua de 30 Ianuarie 1924, sub No. 139 Rev. școl.

Pentru a lămurii și mai mult problema aceasta și ca să nu se poată spune că afirmațiile mele sunt născociri numai și cauf nod în papură, cred că fac un bine dacă las să urmeze textul hotărârilor ce s'au luat și trecut la proces-verbal, ca o întregire a afirmațiilor mele din numărul trecut.

Iată primul text :

«Proces-verbal

luat în adunarea extraordinară a subsecției Șimleu, aparținătoare Asociația Învățătorilor din jud. Sălaj, ținută în Șimleul-Silvaniei, la 11 Ianuarie 1924, în școala primară de Stat.

«P. 4. — Președintele constată că, munca culturală a învățătorilor Sălăjeni, azi nu este apreciată cum era apreciată

*) La Nota redacției din numărul trecut al revistei, referitoare la articolul cu titlul de sus, observ că. Intenția mea nu a fost și nu este să provoc o polemică în chestiune. Seria articolelor de până acum și ce'e ce vor urma, formează un tot, material documentar al frământărilor din trecut ale dăseăliilor sălăjeni, bazat pe acte și documente autentice și vor apare în broșură cu prilejul împlinirii a 70 de ani (1940) dela înființarea „Asociației Învățătorilor din jud Sălaj” atunci cu numele de „Reuniunea Învățătorilor Români Sălăjeni” cea mai veche reuniune a învățătorilor omâni din fosta monarhie Austro-Ungară.

munca culturală depusă de acești învățători în trecut. Considerând că a depune o muncă conștientă și binefăcătoare în interesul public a avea o continuă legătură: învățătorii cu Prezidiul Asociației Învățătorilor; acesta cu Revizoratul școlar și invers și pentru a întemeia o coprie (legătură) puternică și sănătoasă între învățător și învățător, mai departe pentru a da și a primi acele directive, fără de cari nu se poate impune nici aștepta un rezultat cât de puțin: se arată nevoia înființării unui organ de publicitate didactic. Considerând că cele două organe (foi) de publicitate aflătoare în Șimleu, «Plugarul» și «Gazeta de Duminecă», deși cu plăcere ne pun la dispoziție coloanele lor, nu satisfac învățătorimea, pedeparte pentru că aceste două foi sunt de partid, de alta parte nu totdeauna pot să ne stea la dispoziție, dupăcum cer nevoile (dăscălești), în consecință și pe baza motivelor de mai sus, prezidiul propune a se înființa o foaie didactică cu sediul în Șimleu.

«Ad. 4. — Luând cuvânt în chestiune dnii Ioan Mango, revizor școlar, d. Emil Lobonțiu, deputat și alții, cari toți află motivată propunerea președintelui, o sprijinesc cu toată tăria și o recomandă adunării pentru primire și aprobare.

«Învățătorii cu mare însuflețire iau act de propunerea făcută și declară că vor sprijini revista cu toate puterile lor morale și materiale.

«În comitetul de administrație se alege: Simion Oros, Valentin Câmpian, Teodor Ilie, Victor Boțan, d. Emil Lobonțiu, Ioan Rogneanu și Victor Cordiș.

«Adunarea îndrumă Comitetul ales a se înțelege cu organele de control (Revizoratul școlar), cu Prezidiul Secției Învățătorilor și cu subsecțiile, asupra organului de publicitate susmenționat și a soluționa chestiunea dupăcum cer interesele generale ale Corpului Didactic primar.

«Semnează: ss. Simion Oros președinte, Valentin Câmpian secretar. Verificatori: ss. Teodor Ilie, ss. Ludovic Török, ss. Iuliu Szentpétery».

Acest comitet, în ședința ținută în ziua de 18 Ianuarie 1924, este complectat cu dl Ioan Mango revizor școlar, ca astfel să fie o deplină armonie între învățători — membrii comitetului — și autoritatea școlară, privitoare la conduita revistei, urmând să fie întrebat dacă primește și dorește să

fie și să rămână membru în acest comitet, luând asupra sa aceeași sarcină ca ceilalți membrii, prin iscălirea «Invoirei solidare».

Dar, ca toți învățătorii din județ să ia cunoștință de hotărîrea adusă la Șimleu, președintele Simion Oros adresează un Apel către președinții subsecțiilor, solicitându-le cât mai larg sprijin; ia parte la adunarea învățătorilor din plasa Zălau, unde susține problema revistei. La aceasta adunare sunt de față și dâii: Ioan Mango revizor școlar, Nicolae Nistor subrevizor școlar și Emil Pocola președintele Asociației Învățătorilor.

Problema revistei o pune în discuție președintele subsecției Zălau, Ioan Gozman (decedat) cetind și recomandând aprecierii adunării Apelul președintelui subsecției Șimleu. N'au lipsit nici aici cuvintele de încurajare și de recomandare ale dlor Ioan Mango și Nicolae Nistor, pentru realizarea acestei dorințe a învățătorilor.

Dăm aci textul referitor din Proceul-verbal luat în această ședință :

«Proces-verbal

luat în Zălau, la 17 Ianuarie 1924, în adunarea extraordinară a subsecției Zălau, aparținătoare Asociației Învățătorilor din jud. Sălaj.

«P. 3-e. — Dl Președinte dă cetire adresei trimisă de prezidiul subsecției Șimleu-Silvaniei, referitoare la redactarea unei reviste didactico-pedagogice, solicitând călduroasa ei sprijinire morală și materială.

«Ad. 3-e. — Membrii prezenți salută cu mulțumire noua revistă pedagogică și pe directorul ei, în persoana dlui Simion Oros și o primesc cu drag obligându-se a-i da tot concursul moral și material. Obligă totodată pe Casierul subsecției a încassa costul ei deodată cu încassarea taxelor Asociației învățătoresți.

«Semnează : ss. Ioan Gozman președinte, ss. Iuliu Cărpineanu secretarul subsecției. Verificatori : ss. Traian Vitez, ss. Ioan Codreanu».

* * *

După memorabilă ședință din 19 Februarie 1924 *), Revizoratul școlar se pune pe lucru serios și cu ordinul No.

*) Vezi nrul anterior la pag. 18.

290 din 21 Februarie 1924, adresează un călduros Apel către învățătorime pentru buna primire a revistei «Școala Noastră»: cu ordinul No. 531 din 1 Mai, dă dispozițiuni referitoare la revistă, iar cu ordinul No. 532 din aceeași zi, anunță apariția revistei, în mod oficial.

* * *

Pot să afirm că, cu toate obstacolele pe cari le-a îndurat și mulțumirile cărora le-a dat expresiune, în legătură cu revista, învățătorimea a sprijinit-o și moralicește și materialicește. De aceea păcătuiesc acei învățători, cari pentru diferite motive materiale neînsemnate, refuză primirea revistei. Aceștia nu-și dau seama că, acest gest de refuz e un păcat strigător la cer, e mai mult decât o sfidare a oamenilor cu inimă și suflet, cu bune intențiuni și cu gândul la viitor și la tagmă și primejduesc solidaritatea profesională, care este o a doua formidabilă putere a dascălimii.

Cel ce refuză primirea revistei sale este dușmanul tagmei din care face parte și nu prezintă nici o garanție de încredere în lupta grea ce ne așteaptă în viitor. Cluj

(Va urma)

Simion Oros.

PAGINA STRAJERIEIÎntâia aniversare

de: I. ARDELEANU (senior)

La 13 Septembrie din acest an Straja Țării, armata albă a M. S. R. Carol II, a împlinit cinci ani de existență, de proboasă și promițătoare activitate.

Răsărită acum cinci ani din inspirația marelui nostru Suveran, Straja Țării a urcat, zi de zi, culmi nebănuite, stârnind admirația tuturor aceluia cari se interesau sau erau în slujba educației tineretului nostru mai întâiu, apoi admirația dintr-o dragoste a întregului neam românesc dintre hotarele Țării și de dincolo de ele.

Străinătatea, prin reprezentanții tineretului din diferitele țări, a rămas surprinsă de organizarea și nouile orientări date de Straja Țării tineretului nostru.

Ctitorul suveran, pentru traducerea în fapt a înaltei Sale dorinți, a știut să aleagă pe cei mai distinși și destoinici bărbați.

Atât conducătorii dela centru, în frunte cu ingeniosul și neobositul Comandant al Străzii Țării, Dl Teofil Gh. Sidoroviciu, cât și cei de pe teritoriu, în frunte cu corpul didactic, îndeosebi primar, au răspuns cu tot sufletul lor la glasul Supremului Comandant și neadormit Străjer al destinului nației noastre.

Astăzi, când Straja Țării aniversează o jumătate de decadă dela înființarea ei și când privim cu atâta admirație cum se trăește înțelesul dovezi străjerești: «Credință și muncă pentru Țară și Reg», sufletul nostru prinde nădejdi noi, ne înălărește într-o credință sfântă, că, generația Străzii Țării va fi pavăza mormintelor Eroilor Țării noastre sfinte și chează la continuității specificului nostru pe linia aspirațiilor nutrite de un Neam întreg.

Azi, când urgiile războiului răsună nu departe de noi, când harta bătrânului nostru continent se schimbă dela o zi la alta, nădejdiile ne sunt, după înțelepciunea vovodală, în

Dzeu și în sabia noastră. Și, cu toate că Straja Țării s'a născut în vremuri când securitatea țărilor se sprijinea pe sisteme colective, pacte și alianțe, ea a făcut o educație tineretului nostru mănecând din înțelepciunea cuprinsă în cuvintele de mai sus.

Așa ne dictează nouă experiența dureroasă de veacuri și așa ne grăește instictul de conservare al nației: să ne punem nădejtile în Dumnezeu și în puterea noastră de vicia manifestată la nevoie cu sabia într'o mână, arma într'alta și cu crucea dreptății în inimă.

Și tocmai de aceea ctitoria regală este și va fi mai ales mâine, straja și securitatea gliei și sufletului românesc.

Redacția acestei modeste reviste dăscălești, care va urmări și de aci înainte toate realizările străjerești, urează din acest prilej Ctitorului Străjii Țării și nepieritoarei sale opere isbândă deplină în năzuințele ei, rugând pe Atotputernicul să îndrepte veșnic pașii ei pe linia destinului și aspirațiilor noastre, iar Străjerilor Țării multă și aleasă: SĂNĂTATE!

»STRAJA ȚĂRII«

Legiunea de Străjeri Sălaj Zalău.

No. 525 - 1939.

Instrucțiuni provizorii pentru activitatea străjerească

Straja Țării a întocmit pentru anul străjeresc în curs (1 Septembrie 1939 - 31 August 1940) un program de activitate care e în curs de tipărire și se va trimite, îndată ce va fi gata, fiecărei unități. Până atunci, pentru ca munca să fie unitară la toate stolurile, vi se dau următoarele instrucțiuni pentru activitatea pe trimestrul Septembrie - Noiembrie c.

I. Organizarea unei ședințe străjerești

Orice ședință străjerească (în zile de sâmbătă) trebuie să cuprindă mai multe grupe de activități. Aceste sunt:

a) Adunarea și exerciții de înviorare (după posibilitate pe cuiburi).

b) Ceremonialul de începerea lucrului: Raport, Rugăciunea rostită, Deviza, Crezul. Ceremonialul se face pe centurie în interior pe vreme rea, pe centurie sau stol pe vreme bună, în jurul Pavilionului Național. Dacă se face în jurul Pavilionului, atunci după Crez Comandantul comandă: «La Pavilionul Național pentru onor înainte.» Străjerii salută și se uită la Pavilion. După 20 - 30 secunde comandantul comandă: Drepti!, apoi centuriile se răspândesc la lucru.

c) *Inspecția unității* cu privire la ținută (uniformă) și sănătate (curătenie).

d) *Pregătirea sufletească*. O scurtă și impresionantă povestire, privind o singură latură educativă (națională, morală sau religioasă.) Nu se vor face mai multe pregătiri sufletești în cadrul programului aceleași zile. Durata pregătirii sufletești va ține 15 - 30 minute.

e) *Program de lucru* fixat pentru ziua respectivă. Dăm la punctul II. problemele cari sunt fixate de Straja Țării pentru acest program.

f) Activități străjerești diferite (în special cu caracter recreativ): Cântece, coruri, jocuri, dansuri, sport, tir, educație fizică, prim ajutor, formații etc.

g) *Adunarea șefilor de cuib*, pentru crearea unui spirit străjeresc.

h) Fiecare ședință se va termina cu marș și defilare.

i) *Coborîrea Pavilionului Național*. (Dacă vine la școală întreaga unitate după masă, coborârea Pavilionului Național se va face la sfârșitul activității).

k) *Curețenie corporală*.

l) *După masă*: Specialități (marină, aviație, lucru manual, lucru de mână, drumeție etc).

Notă: Ordinea activităților poate fi schimbată dacă cer condițiile de lucru.

Durata unei ședințe e de 4 - 5 ore pentru tineretul dela 7—11 ani și de 5 - 7 ore pentru cei dela 11—18 ani (21), ținând seama că programul să fie astfel întocmit încât să nu obosească copiii.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

II. Programul de lucru pe trimestrul I.

(Vezi litera e) dela Cap. I.) Dam mai jos problemele cari trebuesc tratate în ședințele acestui trimestru:

Băfeți:

1. Revederea organizării, încadrării, instrucției unitații. Uniforma. Vizita medicală.

2. Vizite pentru stabilirea nevoilor satului. Asistența socială.

3. Lucrări de adăposturi pentru apărarea pasivă.

4. Pregătiri pentru diferite manifestari străjerești (serbări etc).

5. Exerciții de apărare pasivă.

6. Prezentarea plantelor medicinale strânse. Verificarea, cântărirea, ambalarea și depozitarea lor.

7. *Muncă agricolă*. (Culegerea fructelor, legumelor, porumbului etc.

8. Strângerea ferului vechiu, prezentare, clasare, cântărire, depozitare.

9. Strângerea semiațelor de arbori după indicațiile organelor silvice locale.

10. Concursuri.

Fete :

Acelaș program ca la băeți cu următoarele modificări: La punct 3 vor face: Lucru de asistență în vederea solidarității naționale. La punct 8: Strângerea zarzavatului, leguminoaselor și fructelor, păstrarea, conservarea lor, murături etc. La punct 9: Lucrarea inului și cănepei.

Notă: Aceste preocupări vor fi fixate în programul de lucru săptămânal după cum va crede comandantul și nu în serie cum sunt înșirate aici.

III. Model de ședință pentru o zi de Sâmbătă

10 minute: Adunarea centuriei. Inviorare pe cuiburi. — 5 minute: Raport, ceremonialul de începerea lucrului. — 15 minute: Inspecția ținutei și curățeniei. — 15 minute: Istoriografia în legătură cu binefacerile prevederii (Greerul și furnica etc). — 1,10 ore: Prezentarea plantelor medicinale strănse. Controlul Comandantului. Lămuriri în legătură cu modul cum au fost strănse, uscate și păstrate. Totalizarea pe cuib a plantelor bune. Predare și cântărire, notarea cantității. La ce se întrebuițează speciile strănse. Totalizarea pe stol. Ambalare, depozitare. Intocmirea situației care se va trimite la Legiune. Obs. Programul de mai sus se execută în clasă (sală). — 15 minute: Repaos. — 5 minute: Adunarea șefilor de cuib. — 30 minute: În cadrul Centuriei se va face practic pe cuiburi: foc, pregătirea ceaiului. Până la fierberea apei se vor face jocuri («Omul negru», «cuibul părăsit») și cântece cunoscute («Țara mea», «Floriile»). — 10 minute: Marș cu cântec și defilare. — 30 minute: Coborârea Pavilionului. — 35 minute; Spălat. (Partea aceasta se va executa afară).

IV. Serbări străjerești

În trimestrul acesta sunt 2 serbări naționale care vor fi sărbătorite de toate unitățile cu ceremonial de ridicarea Pavilionului Național și șezătoare: Ziua de 16 Octombrie, aniversarea zilei de naștere a M. S. Regelui Carol al II-lea și ziua de 8 Noiembrie, ziua nonomastică a M. Sale Marelui Voievod Mihai de Alba Iulia.

V. Dări de seamă

Fiecare stol va raporta săptămânal la Legiune orice înfăptuire mai de seamă a stolului. Special se va raporta de fiecare stol îndată după executare asupra următoarelor puncte delă capitolul II: Punctul 6, 7, 8, 9.

SĂNĂTATE!

Comandanta Legiunii Străjere Sălaj,
Lucia Ghergariu.

Comandantul Legiunii Străjeri Sălaj,
Leontin Ghergariu.

No. 526 – 1939.

Către toate stolurile

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I.

Ținutul străjeresc Someș a hotărît să țină în anul acesta concursuri de coruri între unitățile străjerești. Aceste concursuri vor fi pe cohortă, pe Legiune și pe Ținut. Pe cohorte concursul va fi ținut în ziua de 6 Decembrie c. Stolurile cari vor fi clasificate întâiele pe cohortă vor participa la un concurs pe Legiune în Ziua de 25 Martie 1940. Concursul pe Ținut se va fixa ulterior. Concursul are trei probe: 1. Trompetele răsună (obligator) 2. Un cântec străjeresc și 3. Un cântec popular din regiune. Aceste din urmă după plăcere. Unitățile sunt invitate să se pregătească pentru a participa la acest concurs. Partitura cântecului obligator se va trimite la timp. Până atunci să se învețe celelalte două cântece.

II.

În programul de activitate (Instrucțiuni provizorii comunicate de noi în circulara No. 525 de mai sus, e fixat pentru după masă program de specialități:

Cl. I—IV primară băeți vor face lucrări manuale folositoare (impleturi din nuiete, rafie, papură, pănuși, perii, traforaje etc. (Nu se vor lucra obiecte în miniatură și lucruri cari nu pot fi folosite.

Cl. V—VII primare băieți : lucru manual folositor și apărare pasivă (toți străjerii), iar cei cu aptitudini speciale vor ce doresc să facă aeromodelism ne vor comunica pentru a primi instrucțiuni speciale.

Cl. I—IV primară fete (la stolurile mixte) lucru de mână folositor (cârpit sac de spate din pânză de casă, care se poate impermeabiliza, batiste, tricotaje, mânecare, genunchiere, de culoare naturală, lână etc. etc. și costum național).

Cl. V—VII primară fete : ciorapi și mănuși pentru soldați, costum național, ciorapi de lână lungi și mănuși pentru trebuițe proprii etc.

III.

Se aduce la cunoștința tuturor comandanților și străjerilor că este interzisă purtarea băștii albastre la uniforma străjerească. Basca reglementară este numai basca albă. Rugăm pe toți camarazii să poarte uniforma cu demnitate și reglementar. La fel să ceară aceasta și străjerilor.

BCU Cluj / Ce IV. | University Library Cluj

Rugăm toate stolurile să achite abonamentul la «Solia Străjerului». Abonamentul se va trimite pe adresa «Straja Țării», Ținutul Someș, Cluj. De odată cu aceasta se va raporta și la Legiune, pentru a putea ține evidența stolurilor, cari sunt în ordine cu plata abonamentului.

S Ă N Ă T A T E !

Comandantul Legiunii Străjeri Sălaj,
Leontin Ghergariu.

CĂRȚI-REVISTE

— *România Eroică*, revistă pentru promovarea râmânismului și organ al Uniunii ziaristilor români din Transilvania, care apare în al III-lea an de existență, la Cluj, Nr. 1—4 depe Mai—August 1939, în 66 pagini, publică un bogat material de articole și studii. Semnează: Alexandrina Gr. Cantacuzino, harnicul director al revistei Ion Colfescu-Delaturda, prof. univ. Onisifor Ghibu, distinșii istoriografi și publiciști Dr. Ioan Georgescu și Dr. Ilie Dăianu, Iosif E. Naghiu, Dr. G. Făcășaru, Italicus, At. Motogna și alții.

România Eroică, această tribună a românismului întransigent din capitala Ardealului, se menține la acelaș înalt nivel de cultură ca în trecut. Desbaterea și deslegarea atâtor probleme a vremurilor de azi, ca și documentatele cercetători a trecutului de eri, o dovedesc cu prisosință.

— *Transilvania*. Buletin de tehnică a culturii, al venerabilei Asociațiuni pentru literatura română și cultura poporului român „Astra” în ultimul număr depe Iulie—August a. e., publică convocarea la adunarea generală din acest an și dări de seamă asupra activității de un an a acelei mai vârstnice asociații culturale dela noi.

Această adunare din al 78-lea an de existență, proiectată a se ține sub înaltul patronaj al Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, în Cluj, în zilele de 9—11 Septemvrie a. e., din cauza evenimentelor în curs, s'a amânat. Au rămas doar deschise la Cluj două expoziții: „Astra în documente, cărți și imagini”, la Biblioteca Universității și „Arta plastică românească din Ardealul de după Unire” la Colegiul Academic Regele Carol II, zilnic, cu intrări libere.

În întâia expoziție sunt expuse tablourile și fotografiile tuturor președinților pe cari i-a avut „Astra”: Andreiu Șaguna, T. Cipariu, Gh. Barițiu, Vasile L. Pop, Iacob Bologa, Ion Micu Moldovanu, Iosif Sterca Suluțiu, Alexandru Mocionie, Andreiu Bârseanu, Vasile Goldiș, a actualului președinte, Dl prof. Iuliu Moldovanu, încadrate fiind de tablourile președinților de onoare Regele Ferdinand I. și M. S. R. Carol II. Sunt expuse apoi cărțile editate de „Astra”, ecouri din presă, hărți și grafice despre vasta activitate a Asociațiunii, documente rămase dela T. Cipariu, A. Șaguna, Gh. Barițiu, Axente Severu, etc., precum și dela memorabilele adunări anuale de odinioară ale Astrei, la cari au participat tot sufletul românesc de aici și de dincolo de Carpați.

În expoziția de plastică ardeleană sunt expuse picturile și

lucrările de sculptură ale celor mai distinși artiști ardeleni de după unire.

Aceste două expoziții se pot vizita zilnic.

Revenim.

În cuvântul introductiv, din acest număr, Dl Iuliu Moldovanu trece în revistă evenimentele mai de seamă din acest an de rodnică activitate, între cari, de o deosebită importanță, este încadrarea „Astrei” în programul de muncă al Serviciului Social.

Urmează apoi documentate și ample dări de seamă asupra tuturor laturilor de manifestări ale „A-trei”.

Reținem: Are 158 despărțeminte cu 12 membri onorari, 121 membri activi ai secțiilor, 110 membri fondatori ai Casei Naționale și 5685 membri fond., pe viață și activi ai „Asociațiunii”, în total 5928 membri, notăm un număr prea mic față de marile idealuri pentru cari se muncește. În despărțăminte s'au ținut 2853 conferințe și prelegeri populare, având 1522 biblioteci.

Din diferitele fundațiuni, a distribuit burse în sumă de 189.000 Lei la 93 elevi și studenți. A organizat 103 școli țărănești, între cari se impune cea dela Șimleul-Silvaniei, cu caracter permanent.

Tot atât de concludent este raportul despre frumoasa activitate a unităților „Șoimii Carpaților”, de sub conducerea tribunalului prof. univ. Dr. Iuliu Hațieganu.

Din întreg materialul publicat în acest număr se desprinde clar laborioasa activitate al celui de al 78 an de existență a bătrânei noastre „Asociațiunii”.

Ias.

— *Recenzii.* A apărut „Școala și Vieța” revista Asoc. Gen. a învățătorilor din România an. X. Nr. 1—3 Sept.—Nov. 1939, număr festiv închinat *D-lui Ministru D. V. Ţoni* (omagiu). Tip. „Oltenia” Buc. 320 pag. 100 lei.

La 1 Octombrie a. c., revista „Școala și Vieța” a pășit pragul celui de al X-lea an de existență și regulată apariție.

Nu putem afirma că această revistă, organ oficial al Asociației, a bătut un record de timp în apariție, dar ne putem mândri de superioritatea ei spirituală, imprimată de conducătorii și colaboratorii săi în decursul vremii.

Începuturile ei cad chiar în anul alegerii Domnului D. V. Ţoni ca președinte al Asociației Generale a Învățătorilor, în Congresul dela Craiova, care avea, între primele puncte de program și pe acesta: apariția unei reviste de afirmare națională și de susținute preocupări ale corpului învățătoresc, organ, oficial al Asociației.

Pentru cei ce cunosc greutățile unui astfel de început, de ordin tehnic și material, precum și încercările puse în fața conducătorilor, de multe ori cu vădită intenție rea, va produce o surpriză informația că, rev. „Școala și Vieța” are azi un tiraj de 25.000 ex.

Desigur că, în scurtă vreme, acest tiraj va fi depășit, urmând linia progresivă de până acum.

Dar nu acestea formează adevărata valoare a acestei reviste.

Datorită fondatorului și președintelui D. V. Țoni, conducătorul efectiv de ieri și îndrumătorul spiritual de azi, cu experiența câștigată la „Vremea Nouă“, în eroica perioadă haretistă, „Școala și Vieța“ se situează, azi, în fruntea revistelor de acest fel, prin caracterul ce i-l-a imprimat și anume: nivelul intelectual superior, al articolelor publicate, sinceritatea ideilor difuzate, consecvența principiilor propagate și onestitatea în toate câte a conceput și a determinat în rândurile noastre dăscălești și'n opinia publică.

Și toate acestea s'au realizat sub vigilența și înțeleapta conducere a lui D. V. Țonni

Iată de ce azi, învățătorimea, de pe întreg cuprinsul țării, salută cu nespusă bucurie apariția recentului Nr. al revistei Șc. și V. închinat președintelui ei pe vieța D. V. Țoni și feliicită conducerea Asociației — implicit redacția revistei, — pentru acest gând de omagiu, asociindu-se fără rezerve acestui gest. E tot ce putem face pentru Acela ce cu drag a făcut și va face încă, cu întreaga Lui autoritate, să ni-se satisfacă legitimele noastre doleanțe.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

* * *

Să ne punem acum, sincer întrebarea: Cunoaștem noi, învățătorii tineri și bătrâni, așa cum s'ar cuveni biografia D-lui Ministru D. V. Țoni, președintele Asoc. noastre pe vieță; cel mai bun învățător? Șum noi oare cu toții, studiile acestui fost elev eminent și școlile la care a frecventat? Care sunt începuturile activității și realizările D-Sale pe tărâmul afirmării didactice, naționale și sociale? Cum a reușit D-Sa să inchege și să îndrumeze Asociația noastră, timp de 10 ani, făcând-o cea mai puternică asociație profesională? Cu ce calități L-a înzestrat D-zeu de-a reușit să obțină această sudură sufletească între El și noi, cei 50.000 învățători, oastea lui? Il cunoaștem îndeajuns în toate manifestările Sale ca: învățător, animator, orator, ministru? etc.

Iată atâtea întrebări, referitoare la „vizionarul“ vremurilor prin care trecem, la care găsim răspunsuri în recentul număr al revistei „Școala și Vieța“, (Omagiu lui D. V. Țoni) cuprinzând articole semnate de D-nii: T. Iacobescu, Președintele Asoc. Gen. a Învățătorilor, T. Sidorovici, Comandantul „Străjii Țării“, Prof. univ. C. Rădulescu motru, Președintele Academiei Române, S. Mehedinți, prof. univ. I. Simionescu prof. univ. Ap. D. Culea, director în Serv. Social, I. Mihalache, fost ministru, Stanciu Stoian, director general al inv. normal-primar, Dș. Ileana Zara, literată și Mircea Ispir, secretar de redacție la „Școala și Vieța“ etc. etc.

Cerând scuze colaboratorilor rămași necitați aci, din cauza restricțiunilor de spațiu pentru recenzii în revistă, menționez că se bucură de egală prețuire articolele d-lor de omagiere.

* * *

„Deși Redacția revistei și-a impus ca program apariția revistei lunar, cu regularitate, datorită acestei sărbătoriri și faptului că la început de an tablourile colegilor-abonați nu sunt încă puse la punct, din cauza mișcărilor cu transferările și detașerile, aparam în număr triplu, dar cu material și colaborări excepționale, cu un număr de pagini mult sporit, ilustrate cu 150 clișee documentare“. Astfel se motivează, la comunicări, întârzierea apariției revistei.

Intr'adevăr, revista a apărut, de data aceasta, cu un Nr. de 320 pagini aranjat astfel: *articole omagiale* scrise de colegi, profesori, literați, academicieni, ziarști ș. a. de-o rară căldură și frumuseță, la adresa celui ce a știut să se impună, prin multele-i calități și istovitoare muncă, în atenția opiniei publice și a conducătorilor, câștigându-le în același timp simpatia și încrederea (pag. 1—154); *activitatea secțiilor județene* „temeiul spiritual al acestui exemplar festiv al revistei“, reproducând fotografiile actualilor președinți de secții, istoricul și realizările din ultimii zece ani ale secțiilor (pag. 155—255); *Cronică și Recenzii* (cărți—reviste) foarte bogate, interesante și instructive — laude albinelor culegătoare — (pag. 257—290); Buletinul Asoc. Gen. a învățătorilor — Comunicări — Fapte — Comentarii.

Coperta cunoscută — simpatică, hârtia bună, materialul ales și bine orânduit, prețul convenabil. În general, broșura se prezintă în condițiuni tehnice superioare. (Avem motive să credem că redacția rev. „Școala și Vieața“ n'a scăpat din vedere să tipărească, aparte, un număr oarecare de exemplare din broșura „Omagiu lui D. V. Țoni“ destinate marelui public cetitor!?)

O carte aleasă, o evanghelie a muncii idealiste, închinată fără odihnă celor mulți și umili, o solie a iubirii, respectului și devotamentului tuturor, înălțat către ființa Președintelui, a învățătorului — Ministru D. V. Țoni. Acesta-i Omagiu lui D. V. Țoni“.

Indemnăm pe toți colegii să se nizuiască a-și procura această carte, s'o citească, s'o înțeleagă și să o prețuiască la justa ei valoare, iar pe Dl Ministru D. V. Țoni, ilustrul nostru Președinte, să-l avem exemplu viu, în antologia învățământului românesc, de totală dăruire: Credinței și muncii pentru Țară, Neam și Rege.

Ion Curea.

— *Revista Fundațiilor regale, No. din Octomvrie 1939.* Apare matematic. Exemplu de regularitate în dezordinea vieții noastre culturale. O muncă mereu susținută, mereu în ascensiune, mereu cu rezultate proaspete, mereu cu un pas înainte pe linia ascensională a roadelor. Sumarul satisface cele mai subțiri pretenții: dela cititorul care zorește după liniile liniștite ale unei proze cu întâmplări atrăgătoare până la amatorul de eseuri substanțiale, lucrate în jurul prezentului dinamic. Aceasta revistă stă, în felul acesta de veghe la căpătâiul timpului rodnic și-i stoarce toată seva problemelor. Pe linia acestor considerații, *Revista Fundațiilor regale* va face epocă și va lua parte la formularea conținutului cultural în viața noastră.

În numărul de pe Octomvrie publică proză „ușoară“: Gh. Brăescu: Margot, fragment de roman; Ionel Teodorescu: Prăvale-Baba, fragment din romanul cu acelaș nume, apărut deja în editura „Cartea Românească“; regretatul G. M. Zamfirescu: Miss, o nuvelă sau un fragment de roman. Versuri semnează: Mihail Celorianu, N. I. Herescu, proaspătul și tânărul președinte al „Societății scriitorilor români“: traducerea tragediei „Orestia“ de Eschil; Barbu Brezeanu, Șt. Popescu.

Un articol de pioasă comemorare pentru N. M. Condiescu semnează Al. Rosetti — Criticul și harnicul comentator și editor al lui Caragiale, d. Șerban Ciaculescu, prezintă câteva cuvântări politice ținute de Caragiale la Călărași, Pitești, Buzău, T.-Severin și Ploești: te găsești în plină „Scrisoare pierdută“.

Un scurt dar substanțial eseu publică despre „Unamismul Medieval“ Andrei Oțetea; un studiu referitor la paralelismul dintre „Gândire și viață a popoarelor“ semnează Ștefan Lupășcu; pe tripticul „Conștiință, muncă, timp („trinom“ cum le strânge într'o formulă autorul), Ștefan Cârstoiu prezintă câteva puncte de vedere originale.

D. Pompiliu Constantinescu, alt Cădelnițător al lui Caragiale, semnează un fragment din vastul studiu asupra „Comediilor lui Caragiale“ (semn că scriitorii noștri vechi sunt cercetați și așezați, în lumina contemporanității, la locul cuvenit).

Pe aceasta linie a interesului față de date vechi în lumea vieții literare semnează criticul Vladimir Străinu priviri asupra monumentalei ediții a lui Eminescu făcută sub îngrijirea profesorului Perpessicius. Cronica o semnează: E. Lovinescu, Al. Marcu, Mihail Sebastian, I. Biberi, D. I. Suchianu, E. Bucuța, Mircea Eliade, etc. Cronica singură prezintă atât material cât ar fieri o revistă cu pretenții.

— Numărul de pe Noemvrie a. c. Notăm fugar: N. Iorga: Priveliști bănătene; Al. Philippide publică traduceri din marele poet francez Baudelaire: „Les fleurs du Mal“, cel mai bun traducător la noi al dificilului mag și vrăjitor al „Florilor răului“; Gh. Brăescu publică urmarca la romanul „Margot“; poezii pu-

blică Mihail Moșandrei și C. Chioralia ; H Ivonne Stahl publică : Table d' Hote.

Filosoful de înaltă ținută intelectuală : d. prof. I. Petrovici semnează : „Limitele explicării psihologice“ rânduri în cari se odihnește, cu plăcere, zăpăcită conștiință modernă ; scrisul greu al acestui gânditor român orânduiește dezordinea spiritului nostru, încopeiindu-l într'un sistem de date clare, pline de originale deslegări.

Scriitorul și criticul francez Daniel Rops semnează rânduri evocatoare despre Charles Péguy, scriitorul mort la Marna acum 25 ani.

Mai departe îl găsim pe marele orientalist, romancier, eselist : Mircea Eliade în „Ierburile de sub cruce“ în legătură cu legendele ierburilor crescute sub crucea Mântuitorului.

În comentarii critice semnează : Perperssicius, G. Călinescu, Pompiliu Constantinescu (Comediile lui Caragiale, urmare) și Serban Cioculescu.

Cronica, la fel de bogată și 'n întindere și 'n substanță. Ca să încheiu în nota acelor cari recomandă orice carte — atentat la punga și conștiința cititorului : revista aceasta trebuie să figureze printre cărțile de „căpătăiu“ ale intelectualului activ.

— *Taina Mulțumirii* (Pollyanne) roman de Eleonora Porter, tradus din englezește de Henriette Krupensky Sturdza. Biblioteca „Mărgăritarele lumii“ Ed. Universul. 138 pag. Lei 20.

Volum care face parte din Biblioteca „Mărgăritarele lumii“ cuprinzând : „opere literare alese, atractive, cu puternic fond moral, cuprins variat, discursuri celebre, povestiri, întâmplări, nuvele, romane, vieți de oameni mari etc.“. Despre valoarea operei, mărturie autograful regretatei Regine Maria, pus pe coperta romanului : „Iată cartea aducătoare de înțelepciune și fericire ! Citiți-o deopotrivă tineri ce pășiți în lume și voi cei obosiți de viață. Maria“.

O recomandăm călduros celor cari vreau să-și scalde sufletul într'o baie binefăcătoare de fericire.

Gh. Corniș-Pop.

— *Buletinul cărții*. Cărți apărute recent :

I. Educația-Invățământ :

1. Murerașu D. Lectura particulară și biblioteca școlară. 144 pag. Lei 100.

2. Muster Dumitru : Intuiție și experiență. Problema materialului didactic. Societăți și comunități școlare. 112 pag. Lei 90.

3. Gavrilescu Victoria : Gramatica limbei române. 196 pag. Lei 40.

II. Diverse :

1. Demetrescu Scarlat : Din tainele vieții și ale Universului vol. I. 416 pag. Vol. II. 384 pag. și vol. III. 298 pag. Lei 1500.
2. Gusti Dimitrie : Cunoaștere și acțiune în serviciul națiunii vol. I. 272 pag. Lei 30.
3. Serviciul social : Micul îndrumător al echipelor. Munca lor culturală la sate. 60 pag. Lei 10
4. Densușianu Ovid : Evoluția estetică a limbei române. Epoca contemporană. 260 pag. Lei 280.

III. Literatură propriu zisă :

1. Rainer Maria Rilke : Povestiri despre bunul Dumnezeu, trad. N. Crainic. 160 pag. Lei 50.
2. M. Eminescu : Opere vol. I. Poezii tipărite în timpul vieții. Ed. Perpessicius. 528 pag. Lei 400.
3. Geo Bogza : Țări de piatră, de foie și de pământ. 322 pag. Lei 80.
4. Buck Pearl (Premiul Nobel, autoarea rom. „Ogorul“) : Inger luptător. 266 pag. Lei 50.
5. Ionel Teodoreanu : Prăvale-Baba. Lei 90.

IV. Străjerie :

(Notăm din cărțile apărute din acest domeniu ; va fi un ghid sigur pentru toată lumea) :

1. Crăciunul străjerilor. Lei 20.
  2. Goia S. A. Răbojul cu comori. Agendă-Calendar. 464 pag. Lei 60.
  3. Mirea I. Ilie : Manualul serbărilor școlare. 208 pag. Lei 45.
  4. Slavecovschi Eduard : Din problemele străjeriei. 150 pag. Lei 80.
  5. Cotlam et Comp. : Teatru străjeresc. 132 pag. Lei 40.
  6. Goia S. A. : Fapta bană zilnică. 64 pag. Lei 12.
  7. Idem — Tabăra străjerească. 221 pag. Lei 50.
  8. Idem — Prin credință, muncă și economie zidim o puternică Românie. 64 pag. Lei 12.
  9. Idem — Și dacă n'avem corturi ne vom clădi adăposturi. 32 pag. Lei 8.
  10. Petrovici Valeria : Legământul, piesă străjerească — 1 auct — 40 pag. Lei 30.
  11. Stefan Șoimescu : Pe drumul reînnoirii. 240 pag. Lei...
  12. I. D. Vicol : Focul — piesă străjerească — 3 acte Lei 25.
  13. D. T. Faurt : Frumoasa țară românească — scenete străjerești. 18 pag. Lei 10.
  14. Preot G. Paschia : Hristos în strajă. 130 pag. Lei 40.
- (Cărțile notate mai sus se pot comanda dela orice librărie din țară. În numărul viitor vom publica numele revistelor mai importante, cu prețul abonamentului, pentru cei cari se interesează, în aceste timpuri grele și de adunarea unui modest „bagaj spiritual“ pentru zile negre).

CRONICĂ-INFORMAȚIUNI

— **Doi dintre colegii noștri:** Fărcaș Vasile și Oros Gh. au reușit la examenul de admitere în Școala Normală Superioară, secția B. Cluj. Amândoi fac parte dintre oamenii, rari azi, cari și-au făcut un cult din carte, din lupta cu slovele ei încălcite. La capătul unei linii de muncă, de abnegație, de lipsuri au întâlnit primul succes. Redacția revistei le exprimă felicitări și un cald în demn de perseverență în fața greutăților.

— **Pentru numeroasele greșeli de tipar din No. de pe Septembrie al revistei,** greșeli cari în foarte multe locuri denaturează înțelesul scrisului, cerem cuvenitele scuze cititorilor. Am fost în imposibilitate de a le corecta, din forță majoră. Credem că onorații cititori au făcut singuri îndreptarea greșelilor, acordându-ne, în felul acesta, circumstanțele atenuante pe cari le invocăm. Dacă se pare sărac conținutul revistei vina o poartă tot aceasta situație: acei cari ar trebui să scrie în coloanele ei să pregătesc să facă altfel de scriere la hotare.

Din aceasta cauză apărem neregulat — numerele duble: slăbiciunea revistelor în agonie.

Credem că începând cu luna viitoare vom intra în făgașul normal.

Pentru No. de pe Decembrie rugăm să ni se trimită articolele cât mai repede, asta în interesul apariției regulate.

Buletinul Inspectoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai

No. 5328—1939. **Administrația grădinilor de copii.** Se comunică mai jos ord. On. Insp. școl. Cluj No. 27932—1939 privitor la administrația grădinilor de copii, pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Județean, Avem onoare a vă comunica mai jos, în copie, ord. No. 160228—1939, al Ministerului Educațiunii Naționale, pentru conformare: „In vederea aplicării legii în legătură cu direcțiile grădinilor de copii, Ministerul fixează următoarele norme pentru anul școlar 1939—40: Grădinile de copii care funcționează în localul unei școli primare se alipesc acestora. Ele trec în întregime sub direcția școlii primare respective. Grădinile de copii care funcționează în local închiriat, în apropiere de o școală primară, se alipesc deasemenea acesteia, într-o singură direcție. În acest caz directoarea de până acum a grădinii de copii va putea însă locui în localul grădinii, dacă aceasta are camere suficiente. Grădinile de copii care au local propriu sau care sunt în local închiriat, dar departe de orice școală primară, chiar dacă unul sau două posturi, rămân deocamdată cu direcție proprie. Aceste dispozițiuni rămân în vigoare până la stabilirea definitivă a normelor de conducere a grădinilor de copii, în regulamentul legii învățământului primar ce se va alcătui. p. Ministru, Stanciu Stoian. p. Director General, Indescifrabil“. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful Secției, L. Hossu.

No. 5316—1939. **Prevederea cu măști de gaze.** Se comunică mai jos ord. On. Min. al Ed. Naț. No. 3593—1939, pentru luare la cunoștință și conformare: Revizoratul Școlar Sălaj, în conformitate cu Înaltul Decret Regal publicat în Monitorul Oficial No. 24 din 30 Ianuarie 1939, fiecare salariat al Statului este obligat să-și procure masca contra gazelor de luptă. Costul unei măști este de lei 557 în care intră și cheltuielile de transport până la stația de destinație. Avem onoare a vă aduce la cunoștință că orice comandă se va adresa fabricelor următoare: 1. Fabrica Material de protecție (Câmpul Moșilor No. 1 București). 2. Societatea Antigaz (Str. Intrarea Amzei No. 1 București). 3. Societatea Sarogaz (Bv. Tache Ionescu No. 27 București). Sumele necesare se vor înainta anticipat, arătându-se și taliile solicitatorilor. Director General, S. R. Formac Șeful Serviciului, Cicerone Florian.

No. 5027—1939. **Se va da concurs echipelor Serviciului Social.** Se comunică pentru luare la cunoștință și conformare ordinul de mai jos: Domnule Inspector Școlar, Vă rugăm să binevoiți a pune în vedere tuturor directorilor de școli primare că sunt obligați a da tot concursul echipelor Serviciului Social, în opera pe care o întreprind la sate. p. Director General, Indescifrabil, Șeful Serviciului Subdirector, Indescifrabil.

No. 3024—1939. **Inventarierea averii imobile a Statului, Ținutului și a comunelor.** Se comunică pentru luare la cunoștință și conformare ordinul de mai jos: Ținutul Someș, Serviciul Economic No. 15420—1939, Dlui Prefect al jud. Sălaj Zălau, Ministerul Inventarului Avuțiilor Publice, ne comunică prin ordinul său No. 85 din 12 Mai 1939, că v'a trimis pentru distribuire chestionare, instrucțiuni și formulare, privitoare la lucrările de inventarierea averii imobile a Statului, Ținutului și comunelor. Pentru a se putea duce la bun sfârșit și în termenul de 45 zile acordat de Ministerul Inventarului, această lucrare de o capitală importanță, avem onoare a vă ruga, să binevoiți a lua măsuri, ca toate autoritățile de Stat și de Ținut, precum și școlile, instituțiile culturale, etc. (pct. 9 și 10 din chestionar) să-și dea tot sprijinul comisiilor de constatare, prevăzut de punctul 1 din instrucțiuni, punându-le la dispoziție toate datele, ce le sunt necesare la lucrările lor, cu privire la imobilele ce le dețin. Pentru imobilele Ținutului, deținute de Dvs., de prețuri, spitale, dispensare, etc. îi veți da Dvs comisiunii susamintite toate datele necesare, pe baza inventarului. Vă rugăm a urmări îndeaproape mersul lucrărilor, semnalându-le eventualele dificultăți pe care le întâmpină comisiunile în executarea inventarierii, pentru ca de acord cu Ministerul Inventarului Avuțiilor Publice, să putem lua măsurile de înlăturarea piedecilor. Sănătate. p. Rezident Regal, Hodor, Șeful Serviciului Econ., Dr. Coconețiu.

No. 3825—1939. **Absolvenții dela șc. norm. de băieți din București se vor anunța.** Se comunică ca cei interesați să ne comunice adresele exacte: Asociația Absolvenților Școlii Normale a „Societății pentru Invățătura Poporului Român” din București, Str. Sf. Ecaterina 2. Nr. 5 din 14 Iulie 1939. Domnule Inspector Județean, Asociația noastră, dorind să tipărească o dare de seamă despre activitatea școlară și extrașcolară a tuturor învățătorilor, absolvenți dela școala normală de băieți din București, avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne trimite un tablou cu adresele învățătorilor din jud. Dvs., absolvenți ai acestei școli, înlesnindu-ne astfel corespondența cu toți membrii Asociației noastre. Mulțumindu-vă călduros pentru acest bun serviciu, vă salutăm cu deosebită stimă. Președinte, Prof. D. Theodosiu. Secretar, M. O. Stan.

No. 5222—1939. Mobilizarea personalului ce nu face parte din cadrele armatei. Se comunică mai jos ordinul On. Min. Ed. Naț. pentru luare la cunoștință și conformare: Către Revizoratul Școlar Sălaj, Avem onoare a vă face cunoscut următoarele: Personalul ce nu face parte din cadrele armatei (bărbați și femei) se consideră mobilizați pe loc pentru lucru în funcțiunea pe care o ocupă la data mobilizării, exceptând cei care deși nu fac parte din elementele armatei au primit totuși un ordin de mobilizare (culoarea albă) dela cercul de recrutare respectiv și prin care i se fixează funcțiunea ce va îndeplini și instituțiunea școlară la care a fost încadrat. Cei care vor părăsi posturile, fără un ordin expres al autorității de care aparțin, li se vor aplica sancțiunile legale. Vă rugăm să binevoiți a ni se comunica de urgență decă pentru personalul care nu face parte din cadrele armatei li s'a întocmit ordinul de mobilizare anexa No. 6 trecuți pe tabelul anexă No. 5 și aprobați de cercul de recrutare respectiv conf. ord. No. 1910—1939. Director General, S. R. Formac. Șful Serviciului, Indescifrabil.

No. 5793—1939. Manuale de curs primar. Comunicăm pentru știre și conformare ord. Min. Ed. Naț. No. 177893 1939: Inspectoratului Școlar al jud. Sălaj, Avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul, cu decizia No. 132562—1939, a dispus ca manualele de curs primar, pentru clasele V-a, VI-a și VII-a, aprobate în anii trecuți și a căror valabilitate nu a expirat, să fie utilizate în cursul anului școlar 1939—40, în școli, pe lângă cele aprobate în conformitate cu noua programă analitică. Comunicați aceasta școlilor și faceți convenita adnotare în catalogul trimis de Minister, cu cărțile valabile în anul acesta. p. Director General, N. Barliba. Șful Serviciului, Ion Georgescu.

No. 5527—1939. La concediu mai mare de 10 zile se va recomanda suplinitorul Comunicăm pentru luare la cunoștință și conformare ordinul de mai jos, al Insp. școl. al Ținutului Someș Cluj, No. 29.134—1939: Domnule Inspector Județean, Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că pentru solicitanții de concedii mai mari de 10 zile, ne veți recomanda întotdeauna suplinitorul, avându-se în vedere că nu pot fi suplițiți de colegi, pe un timp mai mare decât 10 zile. p. Inspector General, Indescifrabil. p. Șeful Secției, L. Hossu.

No. 5792—1939. Dispoziții pentru suplinirea învățătorilor concentrați. Comunicăm mai jos în copie ord. Min. Ed. Naț. No. 177.038—1939, pentru luare la cunoștință și conformare: Inspectoratele Școlare Județene Sălaj, Avem onoare a vă face cunoscut următoarele: Pentru asigurarea bunului mers al învățământului la școlile unde sunt învățători concentrați, Ministerul dispune ca suplinirile acestor învățători să se facă

astfel: 1. Prin preoții din comună, care sunt obligați de Sf. Sinod a face acest serviciu; 2. Prin învățătorii pensionari din comună, la care se va apela să suplinească pe cei care-și îndeplinesc obligațiunile militare; 3. Acolo unde nu sunt nici preoți, nici învățători pensionari și unde localul nu este suficient pentru funcționarea claselor prin rotație, se vor unifica clasele celor concentrați cu ale aceluia care funcționează la catedră; 4. Acolo unde localul permite funcționarea normală a claselor, învățătorii concentrați vor fi supliți de colegii dela școală, funcționând dimineața cu o serie și după amiază, cu altă serie; 5. Acolo unde sunt mai mulți învă., cei concentrați vor fi supliți de colegii lor, pe rând, câte o săptămână; 6. În cătune, unde n'a rămas niciun învățător vor suplini pe rând învățătorii altor școli din apropiere din localitate sau din localitățile vecine; 7. În cătunele, care au în apropiere școli cu mai mulți învățători, cei concentrați vor fi supliți prin trimiterea unui învățător sau învățătoare cu mai puține greutăți familiare. Se înțelege că învățătorul plecat va fi supliniți prin unificarea claselor, prin alternare de funcționare sau pe rând de colegii lor. (Aliniatele 3, 4 și 5). 8. La școlile din cătunele izolate, se pot trimite deasemenea suplinitorii sau suplinitoarele numite în comună cu mai mulți învățători, iar posturile lor vor fi suplinite prin unificare sau alternare de ceilalți învățători; 9. Acolo unde sunt școli de băieți și fete, cei concentrați vor fi supliți de învățătoarele școlilor de fete din apropiere; 10. Acolo unde localurile de școli au fost ocupate de armată se vor lua măsuri urgente ca școlile să-și continue funcționarea cu rândul în școli găsite în comună: prin închiriere, dăruire, la băncile populare, primării, cămine culturale, etc. Binevoți a vă conforma întocmai, înaintând și Ministerului tablou de școlile care intră în categoria No. 8. p. Ministru, Stanciu Stoian. p. Director General, Barliba.

No. 6098—1939. **Verificarea situației militare.** Comunicăm mai jos ord. Insp. școl. al Ținutului Someș, Biroul de Mobilizare No. 173—1939, pentru știri și conformare: Tuturor școalelor secundare de Stat și particulare din Ținutul Someș. Avem onoare a Vă face cunoscut, că Onor. Minister al Educației Naționale, Dir. Mob. cu ord. No. 4455—1938, ne comunică următoarele: „Ca urmare la ordinul nostru circular No. 4181 din 4 Sept. 1939, referitor la verificarea situației militare a personalului didactic și ad-tiv, Vă rugăm să binevoți a dispune ca cei ce nu au încă situația militară în regulă, să se adreseze fie cercului de recrutare de care depinde funcționarul, fie Ministerului Apărării Naționale, direcția personalului, pentru cei ce sunt ofițeri de rezervă, cerând lămuririle necesare. Pentru cei ce aparțin chiar cercului de recrutare, pe raza căruia îndeplinesc serviciul, se va proceda pe cât posibil prin intervenția personală a celui în cauză sau un delegat al Inspectoratului cu autoritatea

militară respectivă. Cercurile de recrutare ce sunt în alt oraș sau Ministerului Apărării Naționale, lămuririle se vor cere în scris. Se recomandă deasemeni ca această operațiune să se execute de fiecare direcțiune de școală în parte, raportând apoi Inspectoratului numele funcționarilor sau profesorilor cari încă nu și-au clarificat situația militară, cunoscând că, începând dela data de 1 Octomvrie a. c. Ministerul va aplica pedeapsa suspendării din funcțiune a tuturor acelor ce se vor dovedi că nu și-au clarificat situația militară. Se va atrage atențiunea directorilor de școli că operația verificării actelor, să se facă cu toată atențiunea și pe răspunderea lor proprie, cunoscând că orice abatere se va pedepsi cu închisoare corecțională, conform legii asupra organizării națiunii și teritoriului. Dacă până în prezent nu ați făcut intervențiile necesare pentru clarificarea situațiunii acolora care nu sunt în rând cu actele militare le veți face imediat, raportându-ne de executare. Situația militară a celor aflați concentrați, în ce privește mobilizarea, o veți verifica după ce vor fi desconcentrați. p. Inspector General, Insp. Șef. O. Ghiția. Șeful Biroului Mobilizării, Eugen Albu.

No. 6096—1939. **Sâmbătă, ziua străjeriei.** Comunicăm pentru luare la cunoștință și conformare ordinul de mai jos No. 185.064—1939, al Min. Ed. Naț.: Către Inspectoratele Școlare Județene, Avem onoare a vă aduce la cunoștință, că Ministerul a hotărât următoarele, în legătură cu ziua de Sâmbătă, destinată Străjeriei: „Directorii tuturor școlilor vor pune în vedere elevilor și învățătorilor, că ziua de Sâmbătă este destinată Străjeriei. Absențele elevilor în această zi, se vor nota ca în toate celelalte zile și vor avea aceleași consecințe pentru aprecierea frecvenței. Același lucru pentru învățători. Toți învățătorii cari sunt și comandanți la Straja Țării, vor semna în registrul de prezență, iar directorul școlii va controla prezența la serviciul obligator în această zi, a comandanților învățători, trecând în lista de absențe pe cei care lipsesc și raportând imediat Inspectoratului școlar județean. Deasemenea directorii sunt obligați, împreună cu toți ceilalți învățători, să dea concursul activității inițiată de străjerie, în ziua de Sâmbătă“. Binevoii a comunica celor în drept. p. Ministru, Stanciu Stoian. p. Director General, Indescifrabil.

No. 5734—1939. **Plata abonamentului „Buletinului Oficial“ al Min. Ed. Naț.** Comunicăm mai jos, ord. Min. Ed. Naț. No. 173.357—1939, pentru luare la cunoștință și strictă executare: Către Inspectoratele Școlare Județene, Ca o completare a ordinelor anterioare, pe care le-ați primit, în ce privește plata la abonamentul „Buletinul Oficial“ al Ministerului Educațiunii Naționale, vă facem cunoscut următoarele: Având în vedere că abonamentul la Buletinul Oficial al Ministerului nu s'a achitat decât de un extrem de redus număr de comitete școlare,

fapt pentru care nici n'a mai putut apare Buletinul, vă rugăm să luați măsuri să fie plătit în cel mai scurt timp. Vă reamintim că abonamentul anual al comitetelor școlare rurale este de 120 lei, iar al comitetelor școlare urbane de 200 lei. Abonamentul se plătește după numărul de comitete școlare, nu după numărul școlilor. Vă facem cunoscut că pentru executarea creditului deschis Ministerului, pentru plata tipăririi Buletinului Oficial, provenit din plata abonamentelor, Cassa de Depuneri și Consemnațiuni, a deschis un cont special la care trebuiesc depuse sumele de către comitetele școlare în contul Buletinului, intitulat: „Ministerul Finanțelor, fond Buletin Oficial Educația Națională“, simbol 14—83. În consecință, vă rugăm să binevoiiți a dispune să se dea instrucțiuni școlilor ca pe viitor, orice depunere să se facă numai la acest cont. Sumele se vor depune fie la ghișeul Cassei de Depuneri și Consemnațiuni din București, fie la Administrațiile de încasări și plăți, respective. Și într'un caz și în celălalt, depunătorii vor primi o chitanță (de încasare la contul respectiv) detașată din chitanțierul Cassei de Depuneri, în care se va specifica numele depunătorului, titulatura exactă a contului, simbolul și suma depusă. Pentru controlul acestor venituri, vă rugăm să cereți școlilor să trimită de urgență chitanțele în original, acestui Minister, detașate din chitanțierul Cassei de Depuneri, pentru ca să le înaintăm Direcțiunii Contabilității — Serviciul Veniturilor. Menționăm că cel care depune suma este obligat să atragă atenția casierului să emită numai chitanțe din chitanțierul Cassei de Depuneri, purtând inițialele C. D. filigrate, deoarece emițându-se altfel de chitanțe decât cele menționate mai sus, rezultă că suma a fost greșit încasată. Din cauza neachitării la timp a abonamentului, Ministerul a fost nevoit să amâne apariția numărului 2 a Buletinului Oficial, Director General, Stanciu Stoian. Secretar de Redacție, Ion Georgescu.

No. 6065—1939. **Dispozițiuni referitoare la crearea secțiilor germane.** Domnule Inspector Județean, Avem onoare a Vă comunica mai jos ord. ministerial No. 176778—939, pentru strictă conformare: În urma raportului dlui inspector al corpului didactic al șc. primare germane F. Kräuter, avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul, în baza art. 7 din legea înv. primar-normal, a aprobat ca la înscrierea în școlile primare și grădini de copii, elevii de origină germană să fie grupați în secțiuni germane, în care se vor întrebuița și manuale germane. Spre a se înlesni crearea unei astfel de secțiuni sau școli germane prevăzute de lege, învățătorii germani dela școlile primare românești, trec la școlile germane de stat din Bucovina, după următoarele principii: 1. Unde există un număr suficient de învățători germani, aceștia se vor repartiza la școlile și secțiunile germane. 2. Dacă nrul învățătorilor germani, funcționând în comune sau transferați în comune, în baza ord.

Nr. 160139—1939, sau numiți dintre absolvenții șc. norinale confesionale, conform ord. Nr. 154800—939 nu este suficient, în mod provizoriu se vor scinda posturile, predându-se obiectele române de învățători români, iar cele germane, de învățători germani. 3. Dacă nici aceasta nu se poate face din cauza lipsei de învățători, se va detașa la fiecare școală sau secție germană, deocamdată, cel puțin un învățător, care să predea limba germană. 4. Ordinul Nr. 160139—939, se completează în sensul că învățătorii germani, funcționând la școlile primare românești sau maghiare, vor trece la cererea lor, la școalele germane de stat din regiunea de unde provin învățătorii. Binevoți a comunica celor în drept. p. Director General, Indescifrabil. Șeful serviciului, Indescifrabil. p. Inspector General, Indescifrabil. Șeful Secției, L. Hossu.

No. 6153—1939. **Formulare de matricole și cataloage.** Se comunică ord. de mai jos No. 188375—1939, al On. Min. pentru luare la cunoștință: Către Inspectoratele Școlare Județene și de Ținuturi, Vi se face cunoscut că Ministerul a revăzut și corectat formularele de matricole și cataloage pentru școlile primare, tipărind un număr de exemplare ca model, pe care le va trimite celor ce doresc să le tipărească, întrucât editarea lor este liberă. În consecință, aduceți la cunoștința școlilor să nu mai ceară asemenea imprimare dela Minister, pe care le vor procura din comerț. Vor avea grijă însă să procure cataloagele și matricolele tipărite anul acesta, adică din cele revăzute și corectate de Minister. p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului, M. Aderca.

No. 6239—1939. **Inscrierea copiilor minoritari dela o școală la alta.** Comunicăm în copie ord. On. Min. al Ed. Naționale pentru luare la cunoștință și strictă conformare: Referitor la înscrierea copiilor dintr'o școală minoritară, cu altă limbă de predare decât cea indicată prin numele elevului, prin Jurnalul Consiliului de Miniștri din 1 August 1938, s'a soluționat această problemă prevăzută în art. 5 în modul următor: Art. 5. Persoanele legale responsabile de educația copiilor (tatăl, mama sau tutorele), sunt singurele în drept de a determina apartenența etnică a copilului, putându-l înscrie la școala confesională, la școala de stat sau la școala oricărei alte confesiuni. Binevoți a vă conforma întocmai.

No. 6020—1939. **Dispoziții pentru inv. practic.** Vă comunicăm mai jos în copie ord. Min. Ed. Naț. No. 182403—1939, pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Școlar, Vă facem cunoscut că pentru aplicarea dispozițiilor art. 24 din legea învățământului primar, Ministerul a hotărât ca în localitățile unde sunt școale cu caracter practic,

elevii ciclului superior primar vor face la acestea numai practica prevăzută în programele respective. Partea teoretică se va preda la școala primară unde se va ține și situația școlară a elevilor. Certificatele de absolvire se vor elibera de către școala primară.
p. Director General, Indescifrabil. Șeful Serviciului, Ion Georgescu.

No. 6545—1939. **Prelungirea termenului pentru depunerea cererilor de înscriere la insp. specială de gr. I. și gr. II.** Comunicăm mai jos în copie ordinul M. E. N. Nr. 192.630—1939, ca cei interesați să ia cunoștință și să se conformeze: Către: Inspectoratele Școlare Județene și de Ținuturi, Avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul cu decizia Nr. 190.630—939, prelungeste până la 15 Noembrie 1939, termenul pentru depunerea cererilor de înscriere la inspecția specială pentru gr. I. și gr. II. învățătorilor concentrați cari n'au putut să-și înainteze cererile respective. Comunicați celor în drept. Director General, N. Barliba. Șeful Serv., Subdirector, Indescifrabil.

No. 6702—1939. **Post altoi de vânzare.** Atragem atențiunea d. învățători asupra comunicatului de mai jos, al Insp. silvic Ocolul Șimleu, pentru a lua cunoștință: Către Inspectoratul Județean Școlar Zalău, Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Ocolul Silvic Șimleul-Silvaniei, posedă în Pepiniera Centrală Șimleul-Silvaniei 50,000 (cincizeci mii) buc. port altoi măr sălbatec, și cca 5000 buc. port altoi păr sălbatec. Acești puiți se vând cu 0,80 1,20 lei bucata, rugându-Vă să binevoiți a aduce la cunoștința tuturor școlilor primare din raza Inspectoratului Dvs cari după cunoștința noastră au nevoie de acești fel de puiți. Șeful Oc. Silvic, Inginer Șef Silvic: Ioan Simonec.

No. 6553—1939. **Suplinirea învățătorilor concentrați.** Comunicăm mai jos, ordinul On. Insp. școl. al Ținutului pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Județean, Avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul, prin. ord. Nr. 179.837—1939, a dispus ca la școlile primare unde domnii învățători sunt concentrați preoții să suplinească numai în cazuri strict determinate și anume: 1. Când școala nu mai are nici un învățător și nici o învățătoare. 2. Când la o școală cu 3 sau 4 posturi sunt concentrați învățători mai mult de jumătate, în restul cazurilor urmând să suplinească ceilalți învățători rămași la posturi. Direcțiunea școlii nu va fi trecută preotului decât în cazul când dela școală sunt concentrați toți învățătorii și nu există nici o învățătoare care să ia aceasta îndatorire. În cazurile când în comună sunt învățători pensionați sunt obligați

aceștia la suplinire și numai în lipsa lor sunt obligați preoții. Comunicați celor în drept. Sănătate. Inspector General, Dtru Mărginean. Șeful secției, L. Hossu.

No. 6261—1939. **Delegarea dlui St. Mureșan inspector pentru activitate extrașcolară.** Comunicăm ordinul de mai jos, în copie, pentru a lua act: Domnule Inspector Județean, Vă facem cunoscut că Ministerul, prin ord. Nr. 181,752—939, delegă pe dl. St. Mureșanu, inv. la școala din Richișul jud. Tr. Mare, ca îndrumător pentru activitatea extrașcolară în Ținutul Mureș și Someș, urmând a fi plătit cu leafa dela catedra sa. Suplinitorul și-l va plăti dsa: acest suplinitor va fi un absolvent cu diplomă de capacitate a școlii normale. Inspector General, Dtru Mărgineanu. Șeful secției, L. Hossu.

No. 6696—1939. **Raport de școlile închise din cauza lipsei de învățători.** Comunicăm mai jos, în copie, ordinul on. Ținut Someș, pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Județean, Vă rugăm să binevoiți a dispune să se pună în vedere autorităților școlare locale, în special la sate, să anunțe Prefecturile respective de școlile primare cari sunt închise din cauza lipsei de învățători. p. Rezident Regal, Indescifrabil. Insp. Gen. Școlar, Dumitru Mărginean.

6329—1939. **Orele de limba română în școlile germane.** Comunicăm mai jos, ordinul On. Insp. al Ținutului Someș, pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Județean, Vă facem cunoscut că în conformitate cu dispozițiunile Dlui Ministru, Ministerul, prin ord. Nr. 181.778—1939, ne încunoștințează la orele de limba română dela școlile primare cu limba de predare germană, rămân așa cum sunt, câte prevede programul. Până la înlocuirea programei analitice pentru școlile primare de stat și secțiunile germane cu limbă de predare germană, se vor adăuga ore speciale pentru învățământul scrisului, cititului și literaturii germane după cum urmează: în clasele I și II-a jumătate din orele prevăzute în programa analitică pentru limba română, iar în clasele a III—IV-a, câte 2 ore săptămânale suplimentare. Sănătate! p. Inspector General, Dumitru Mărginean. Șeful secției, L. Hossu.

No. 6639—1939. **Dispoziții privitoare la drepturile de chirie a directorilor.** Comunicăm mai jos în copie, pentru luare la cunoștință și conformare ord. Nr. 15.795—939. a Prefecturii jud. Salaj: Către Inspectoratul Școlar al jud. Salaj, Zalău. Avem onoare a Vă comunica aici alăturat ordinul nostru Nr. 15,795—1939, dat organelor noastre în subordine, privind chestiunea drepturilor de chirie, încălzit și

luminat, reclamate de directorii școlii primare dela comune, în baza legii învățământului primar, rugându-vă să binevoiți a-l aduce la cunoștința celor interesați. Sănătate! Zălau, la 27 Octomvrie 1939. Prefect, Colonel: Gh. Oprea. Șeful Serv. Cancelariei: V. Pustai.

COPIE :

Nr. 15.795—1939, Obiect: Drepturile de chirie a directorilor de școli primare, Domnilor Primari Com. urb. și Pretori La Reședință. Ca urmare ordinului Ținutului Someș Nr. 32.667—1939, binevoiți a cunoscute că Ținutul a intervenit la Ministerul de Interne, în chestiunea lamuririi drepturilor de chirie, incalzit și luminat, reclamate de directorii de școli primare din comune, în baza legii învățământului primar, la care intervenție Ministerul de Interne, — în interesul bunei aplicări a dispozițiilor legii administrative — cu ordin. Nr. 15,728, din 3 Oct. 1939, dispune următoarele: Ministerul înțelege ca aplicarea dispozițiilor art. 176, din legea administrativă, să se facă cu respectarea dispozițiilor art. 176 și 194 din aceeași lege. Adică comunelor nu li se pot impune nici un fel de cheltueli decât cele cuprinse la art. 176 din L. A. În cazul când se impun comunelor cheltueli în afară de cele specificate la art. 176 atunci urmează să fie asigurate și veniturile corespunzătoare din cari să se poată acoperi cheltuelile astfel impuse, sau cum prevăd dispozițiunile din L. A. art. 176 în caz contrariu, comunele fiind în drept să refuze înscrierea în bugetele lor a unor asemenea cheltueli. Acest fel de a vedea, a fost făcut cunoscut și Ministerului Educației cu adresa Nr. 10,456 din 7 Iulie a. c. Comunicându-vă cele ce preced, avem onoare a Vă ruga, să binevoiți a lua măsuri ca, comunele să se conformeze întocmai punctului de vedere al Ministerului de Interne, în chestiunea de mai sus. Sănătate, Zălau, la 27 Octomvrie 1939. Prefect, Colonel: ss. Oprea. Șeful Serv. Cancelariei: ss. Pustai. Pentru conformitatea copiei: Agneta Szilágyi.

No. 6459—1939. **Transferarea inv. din posturile desființate.** Comunicăm în copie D. M. Nr. 191,757 spre știre și conformare: «Decisiune, Noi, Ministru Secretar de Stat la Departanrentul Educației Naționale, Având în vedere dispozițiunile art. 184 din legea învățământului primar și lucrările inspectoratelor școlare de Ținuturi, prin care s'au desființat posturi dela diferite școli primare pentru lipsă de populație școlară și s'au înființat la alte școli, iar învățătorii titulari ai acestor posturi au fost utilizați pe anul școlar în curs la alte școli, Decidem: Art. I: Învățătorii titulari dela posturile desființate pentru lipsă de populație școlară și utilizați anul acesta la alte școli, la epoca transferărilor din 1940, vor fi preferați, la condițiuni egale, în posturile ce le vor cere. Art.

II: Învățătorii utilizați în condițiunile de mai sus, care își vor cere transferarea într'un post devenit vacant în aceeași localitate unde au fost titulari, vor fi preferați înaintea acelor cari vor cere transferarea din alte localități. Art. III: Învățătorii utilizați în aceleași condițiuni, cari își vor cere transferarea într'un post devenit vacant la aceeași școală unde au fost titulari, vor fi preferați înaintea tuturor învățătorilor cari vor cere transferarea la acea școală. Art. IV și ultimul. Dl. Director General al învățământului primar și normal va aduce la îndeplinire dispozițiunile prezentei deciziuni.» Ministru ss. P. Andrei.

No. 6715—1939. **Pregătirea premilitară și învățătorii neconcentrați.** Comunicăm în copia de mai jos ordinul On. Minister No. 197.334 spre știre și conformare: Vă facem cunoscut că, prin concentrarea instructorilor premilitari, majoritatea subcentrelor premilitare au rămas fără șefii respectivi. În consecință, Ministerul a hotărât ca, învățătorii cari nu sunt concentrați să ia imediat conducerea subcentrelor premilitare ai căror șefi sunt concentrați. Veți comunica această dispoziție, cât mai neîntârziat, școalelor din județul Dvs. și veți supraveghea executarea ei, în înțelegere cu domnii comandanți ai inspectoratelor Pregătirii Premilitare județene. p. Director General, Indescifrabil. p. Șeful Serviciului, Subdirector, M. Aderca.

No. 6882—1939. **Suspendarea cercurilor culturale.** Comunicăm mai jos ord. Min. Ed. Naț. No. 198610—1939, pentru luare la cunoștința: Domnule Inspector, Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul a hotărât suspendarea Cercurilor culturale, până la noui dispozițiuni. p. Dir. Gen., Indescifrabil. Șeful Serv., M. Aderca.

No. 6753—1939. **Dispozițiuni privitoare la înființarea de cursuri de apărare pasivă.** Comunicăm mai jos ordinul Nr. 232—1939 al Insp. Școlar al Ținutului Someș—Biroul mobilizării, invitând pe învățătorii din cuprinsul acestui județ să-l studieze serios și fără întârziere să treacă la executarea lui, cunoscând că față de cei reitenți și acei cari vor ocotii să fie la datorie se vor aplica aspre sancțiuni. Cursurile de apărare pasivă se vor începe imediat ce d-nii directori vor lua cunoștință de acest ordin. Cursurile sunt obligatorii atât pentru membrii corpului didactic, cât și pentru elevii școlilor primare: Copie. Inspectoratul Școlal al Ținutului Someș-Cluj. Biroul mobilizării. Către direcțiunile școalelor secundare și particulare, Inspectoratele școlare județene și direcțiunile școalelor primare urbane de stat și particulare din Ținutul Someș.

În legătură cu ordinul nostru circular Nr. 64—1929, avem

onoare a Vă face cunoscut că Ministerul Educației Naționale, Dir. Mob. cu ord. Nr. 5340—1939, ne comunică următoarele :

„Conform art. 7 din legea apărării antiaeriene a teritoriului în scopul deprinderii tineretului cu măsurile ce trebuiesc luate în caz de primejdie aero-chimică, se introduce în mod obligator în programa tuturor școlilor primare și secundare „ora săptămânală“ de apărare pasivă.

Având în vedere obligativitatea participării la lucrările de apărare pasivă a tuturor cetățenilor între 1—60 ani și că această activitate va fi supravegheată atât de organele noastre de control și comandamentul Străzii Țării, cât și de organele Ministerului Aerului și Marinei și Ministerului de Interne, prevăzându-se sancțiuni pentru oricine nu execută, întârzie sau sabotează măsurile de protecție contra atacurilor aero-chimice.

Având în vedere că după 1 Septembrie 1940, va trebui să se facă proba executării instrucției de apărare pasivă, avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune către toate direcțiile școlare, următoarele :

1. Inițierea unui catalog al apărării pasive — conform anexei Nr. 1, pentru toți.

2. Eliberarea adeverințelor constatatoare de satisfacerea obligativității celor douăzeci și patru ore legale, conform anexei Nr. 3.

Între 20—30 Septembrie 1940, după verificarea prezenței în cataloage, ne veți înainta o dare de seamă generală asupra felului cum s'a executat ora apărării pasive, în cursul anului și propuneri referitoare la organizarea acestei materii de învățământ.

După 30 Septembrie 1940 se va elibera fiecărui elev o adeverință constatatoare de activitatea depusă în cursul anului la cele douăzeci și patru ore rezervate apărării pasive (conform anexei Nr. 3).

Programul conferințelor la ora de apărare pasivă, va cuprinde dezvoltarea subiectelor fixate în instrucțiunile tehnice Nr. 1700 din 1938 și aplicațiunile practice următoare :

— instrucțiuni cu masca și trecerea prin camera de gaze la sediile de pompieri ;

— exerciții în care să se verifice punerea în aplicare a

planului de apărare pasivă în instituțiunile școlare sau altor localuri ;

- vizitarea unităților militare și de pompieri ;
- întocmirea planurilor de apărare pasivă a localurilor școlare.

Ora apărării pasive săptămânal se va executa în ziua destinată străjeriei (sâmbătă), iar pentru școlile nestrajerite tot sâmbăta în ultima oră a programului.

Conferințele și temeale tratând problema apărării pasive, vor fi predate de către întregul corp didactic al fiecărei instituții școlare sau absolvenții centrului de apărare pasivă al Ministerului Educațiunii Naționale.

Având în vedere că legea obligă participarea la instrucția apărării pasive a cetățenilor de ambele sexe, tuturor membrilor corpului didactic, administrativ și de serviciu care participă la 24 ore de apărare pasivă (dovedite prin anexa Nr. 2) li se va elibera adevărînța (anexa Nr. 3).

Programa cuprinzând cele 24 ore legale pentru instrucția apărării pasive și care va trebui să se execute până la 1 Iunie 1940, în colaborare cu comandamentul Strajii Țării, precum și data începerii orei de apărare pasivă săptămânală, vi se va comunica de către toate instituțiunile școlare și administrative cel mai târziu până la 25 Octomvrie 1939.

Vă rugăm să binevoiți a ne raporta de urgența măsurile luate“.

În afară de elevi și eteve sunt obligați a audia cursurile de apărare pasivă dela școală întreg corpul didactic, personalul administrativ și de serviciu al școlaei, care nu poate dovedi cu acte că a audiat cursurile de apărare pasivă, urmând a se elibera și acestuia adevărînța conform anexei Nr. 3.

Evidența participării la cursuri a personalului care încadrează școala o va completa directorul sau directoara școlaei, iar aceea a elevelor va fi completată de către diriginții și dirigințele de clasă.

p. Inspector General,
Inspector Șef, *Ghița*.

Șeful Bir. Mobilizării,
Eugen Albu.

C A T A L O G

pentru evidența participării personalului și elevilor la ora de apărare pasivă.

Nr. curent	Numele și pronumele	Anul nașterii	Domiciliul Str., nr.	Septembrie ziua	Octombrie ziua	Noembrie ziua	Decembrie ziua	Januarie ziua	Februarie ziua	Martie ziua	Aprilie ziua	Mai ziua	Iunie ziua	Totalul orelor de A. P.	N.rul foi de prezență	Observații
1																In coloanele unilor se va menționa fie- care, care a participat la ore A. P.
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																

Ministerul Educației Naționale.

Anexa Nr. 2.

Inspectoratul Școlar al Ținutului .....

Instituțiunea școlară .....

Data ..... 1 Sept. 1939.—1 Sept. 1940.

Matca.FOAIE DE PREZENȚĂ Nr. ....

ad .....

1 Sept. 1939.—1 Sept. 1940.

Anexa Nr. 2.

Ministerul Educației Naționale

Insp. școlar al Ținutului .....

Instituțiunea școlară .....

Data .....

Fotografia

stampila.

FOAIE DE PREZENȚĂ Nr. ....

ad .....

Nr. crt.	Subiectele conferințelor, temele instrucțiunilor	Data		Semnătura secretarului orei A. P.
		ziua	luna	
1				
2				
3				

Inspector General, (stampila)

Inspector școlar județean,

Anexa Nr. 3.

1 Sept. 1939—1 Sept. 1940.

Ministerul Educațiunii Naționale

Inspectoratul Școlar al Ținutului Someș-Cluj

Instituțiunea școlară .....

Data .....

Adeverință No. .....

Se adeverește de noi, că Dl. ....

ocupațiunea ..... născut la .....

în comuna ..... județul .....

a luat parte la 24 ore de apărare pasivă conform art. 11 din
legea Apărării Antiaeriene a teritoriului.

Inspector General,

Secretar,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 6889—1939. **Trestie pentru lucru manual.** Aducem la cunoștința domnilor învățatori, că la firma Henri Binder — București, calea Călărași 80, se poate procura trestie exotică pentru lucrările de impletit ce se execută de către elevi. Se poate cere mostre și prețuri.

No. 6846—1939. **Directorii înlocuiți rămân în locuință.** Comunicăm mai jos, ord. On. Insp. școlar al Ținutului Someș, pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Inspector Județean, Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Ministerul, prin ord. nr. 195028--1939 a hotărât ca familiile învățătorilor care au fost directori de școli primare și au fost înlocuiți din aceste posturi, să rămână încă în locuințele ce ocupă, dacă aceștia sunt concentrați. Vă amintim, că rapoartele prin care se înaintează Ministerului dosarele cu cheltuețile de deplasare ale personalului de control, urmează a se adresa „Direcției I-a“ (Ministerul Educației Naționale, direcția I-a) care după ce le verifică, le înaintează pentru ordonanțare la „Direcția Contabilității“. Insistăm asupra acestui lucru, întrucât sunt unele inspectorate școlare care adresează rapoartele direct la „contabilitate“, făcând să se producă din aceasta cauză întâzieri în efectuarea lucrărilor. Sănătate. Inspector General, D. Mărgineanu. Șeful Secției, L. Hossu.

No. 6844—1939. — **Învățătorii concentrați vor funcționa la catedră în timpul concediului militar.** Comunicăm mai jos în copie ord. On. Inspectorat școlar al Ținutului Someș, pentru luare la cunoștință și strictă conformare: Domnule Inspector Județean, Suntem informați că unii învățători concentrați pe timpul concediului ce-l obțin dela armată, se desinteresează complet de învățământ și nici nu dau pe la școlile unde sunt titulari. Binevoii a cerceta foarte deaproape aceasta chestiune și întrucât veți descoperi astfel de cazuri să ne raportați imediat numele acelor învățători. Sănătate! Inspector General, D. Mărgineanu. Șeful Secției, L. Hossu.

No. 6852—1939. Ministerul Educației Naționale, Direcția Inv. Primar-Normal. No. 200441—1939. Domnule Inspector, Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul a hotărât ca învățătorii concentrați, cari vor obține concedii mai mari de cinci zile să fie obligați a funcționa pe timpul restului de concediu (peste cinci zile), la catedra lor. Director general, Indescifrabil. Șeful Serviciului, M. Aderca.

p. Inspector școl. jud.,
Petre Popescu.

p. Subinsp. de cancelarie,
Simion Oros.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anunț.

Domnii colegi sunt rugați a îndemna elevii absolvenți de școala primară în vârstă de cel puțin 14 ani — la comerț. Am în Șimleul-Silvaniei 4 firme comerciale cari primesc pe lângă condițiuni modeste ucenici, iar pentru găzduire le stă la îndemână Căminul de ucenici din Șimleu, cu taxele cele mai minime. Informațiuni mai detaliate se primesc la Directorul Căminului de ucenici:

Ioan Dragoș
înv. pens.

POȘTA REDACȚIEI

Dlui S. O. — În numărul ultim al revistei noastre am precizat chestiunea cu anul apariției. Credem că suntem lămuriiți.

I. Selyben: Din cauze redacționale, Vă publicăm în numărul viitor.

Gh. Hobjilă: Idem.

Vasile Melin: Vezi mai sus.

Emil Graur: „Grădina școlară“ nu va fi publicat, eventual la primăvară. Trimiteți lucrurile promise.